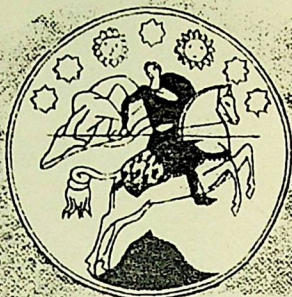

JK 832 E
1994

საქართველოს
სოციალ-დემოკრატიული
პარტია

დი დ ე ბ ა
ქართველ ერს

დიდებმა თავისუფლებას!

ჩვენი დროშა

NOTRE DRAPEAU

საგანგებო სამ. სოც.-დემ. პარტიის საზღვარ-გარეთით ბიუროსი.
Organe du Bureau à l'Étranger du parti Social-Démocrate de Géorgie

დააარსებელი: ნოე ჯორჯანია

FONDATEUR: NOE JORDANIA

19 **18** წელი

19 **21** წელი

მაისი
თებურვალი

პარიზი 1994 წელი.

26

აპრილი

1918

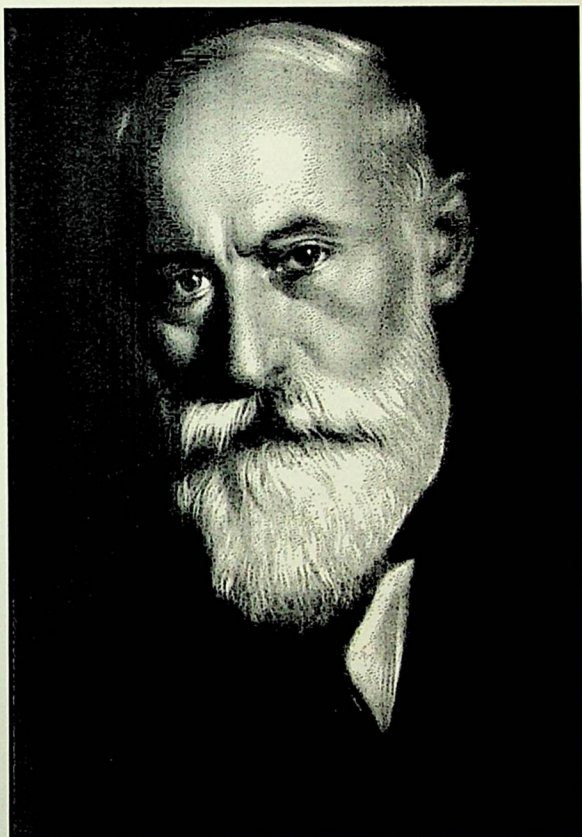
წელი

საქართველოს დამოუკიდებლობის დიადი თარიღია

ვაგლახ ვაგვიხმეს ყლორტი ჯერ კიდევ ნორჩი
ვერც კი ეღირსა ნაყოფის მოხმას,
მაგრამ ჯანსაღად გადგებული ფესვი
დარჩა უკვდავად მომავალ მოდემას'.

(აგუ)

1868 - 1953

ნოე ჯორჯიაძე.

NOÉ JORDANIA

Fondateur et Premier Président de la République Géorgienne (1918-1921)

42510

ერის დღესასწაული
26 მაისი

26 მაისი, ქართველი ერის და ხალხის აღდგომის, თავისუფლების და დამოუკიდებლობის დღეა.

ქართველი ხალხი პირდაპირ, უშუალოდ გათვითცნობიერებული და გამთლიანებული, პირველად გამოვიდა საქვეყნო ასპარეზზე 26 მაისს და მისცა დასაბამი მისასალ ისტორიას; თქვა ახალი სიტყვა; გამოკვეთა თავისი სავალი გზა. მან აქ პირველად მიაძახა მომავალს: „მე ვარ ჩემი თავის ბატონი. უნდა ვიყო თავისუფალი!

ჩვენს ირგვლივ იცვლება ყველაფერი, იქსოვება ახალი ნოვლებნათა ქსელი, ხდება გადაჯგუფება—გადმოჯგუფება, მთელი რიგი ისტორიული გადასხვაფერებისა.

არ იცვლება მხოლოდ ერთი მოვლენა: არ იცვლება ოცდაექვსი მაისი; ის რჩება იქ, სადაც დაიბადა, უცვლელათ, შეუდრეკელათ, ამაყათ.

და ეს იმიტომ, რომ მისი ძირი, მისი ფესვები ღრმად არის გადგმული ქართველი ერის სულსა და გულში, მან სამუდამოთ დაიპყრო მთელი ხალხი, მან აშკარათ დაანახება მას სასიცოცხლო გზები.

26 მაისის ქართველობა დაეპატრონა თავის თავს, როგორც ერთი მთლიანი ერი, გამოკვეთა ერთი ხალხი ქირში და ლხინში განუყრელი. მან სთქვა თავისი საკუთარი სიტყვა ცხოვრების ყველა დარგში: პოლიტიკაში, ეკონომიკაში, სოციალურ და ნაციონალურ ურთიერთობაში და მან ეს აღბეჭდა ჯერ საქმით და შემდეგ სიტყვით — კონსტიტუციაში.

მოსკოვმა მოგვტაცა ეს სილიადე, გასტეხა ჩვენი წყობილება, მოსპო ჩვენი თავისუფლება. ვერ მოგვტაცა მხოლოდ ჩვენი სული, ვერ გასტეხა ერის მორალი, მისი მთლიანობა, მისი გადაწყვეტილება — იყოს თავისუფალი.

26 მაისი ბუღობს თვითეულ ქართველში; ის აღარ ფრიალებს გამოჩენილათ საქართველოში. ის ფრიალებს გამოუჩენელათ ყველა ქართველში. აი ეს მორალური ძალა, ეს სულიერი სიმტკიცე და ურყევი იდეალი არის აქლ-

ბელი სიმაგრე. რასაც შეასკდება მტერთა იერიშები. ის უტყუარი თავდებია მისი საბოლოო გამარჯვების. ამ ისტორიულ სტიქიას ევრაეითარი ძალმომრეობა ვერ მოსპობს, ვერ შეაჩერებს; იგი გადალახავს ყველა დაბრკოლებებს და ამა თუ იმ გზით აღსდგება, — 26 მაისი კვლავ აშკარათ გამოანათებს და ერის მსვლელობას უმეთაურებს.

დღეს საერთაშორისო ურთიერთობა ცვალებადია; ხახ ერთი ზარი ჩამორეკს, ხან მეორე. ამ ისტორიულ ზვირთთა სრბოლაში, ამ არეულ-დარეულ ხანაში ქართველი ერის პატარა ნაეი გასტურავს სამშვიდობოზე მხოლოდ ერთი საშუალებით — მისი მთლიანობის შენახვით, მისი თავის თავის ერთგულებით, მისი 26 მაისით.

ნ. ჟორდანია.

Le 26 Mai

Le 26 Mai est le jour où la nation et le peuple géorgien ont retrouvé leur liberté et leur indépendance.

C'est le jour où la Géorgie, unie et consciente, s'est manifestée pour la première fois sur la scène mondiale et a donné naissance à sa nouvelle histoire.

C'est le 26 Mai qu'elle a prononcé des paroles nouvelles, tracé le chemin à suivre et pour la première fois, s'est adressée à l'avenir :

Je suis mon premier maître

Je dois être libre.

Autour de nous tout change, une nouvelle trame se tisse, faite de changements historiques.

Seul le 26 Mai demeure. Il reste là où il est né, immuable et fier, car ses racines sont profondément ancrées dans l'âme et le coeur de la nation géorgienne.

Le 26 Mai a rendu aux Géorgiens leur souveraineté et leur a clairement montré le chemin de la vie.

Le 26 Mai a conquis à jamais le peuple tout entier et le sentiment de leur unité indéfectible dans le malheur et le bonheur.

Les Géorgiens ont pu enfin s'exprimer librement dans tous les domaines : politique, économique, social et national. Ils l'ont affirmé dans la Constitution, par la parole et l'action.

Moscou nous a ravi nos droits et notre liberté. Elle n'a pu nous voler notre âme, ni briser la force morale, l'unité et la détermination du peuple à redevenir libre !

26 Mai demeure dans le coeur de chaque Géorgien. Il ne flotte plus ouvertement dans notre patrie, mais secrètement dans l'âme de tous les Géorgiens.

C'est cette force morale, cette conviction profonde, cet idéal inébranlable qui sont nos remparts. Ils nous garantissent la victoire finale, quelle que soit la puissance de l'ennemi !

Rien ne pourra anéantir, rien ne pourra stopper ce bouleversement historique. Il surmontera tous les obstacles et triomphera tôt ou tard.

Le 26 Mai éclairera de nouveau et conduira les destinées du peuple géorgien.

Aujourd' hui, la situation mondiale est changeante. Par ces temps houleux et incertains, le frêle esquif de la nation géorgienne arrivera à bon port à une seule condition :

LA CONSERVATION DE SON UNITÉ ET DE SON 26 MAI

Noé JORDANIA.

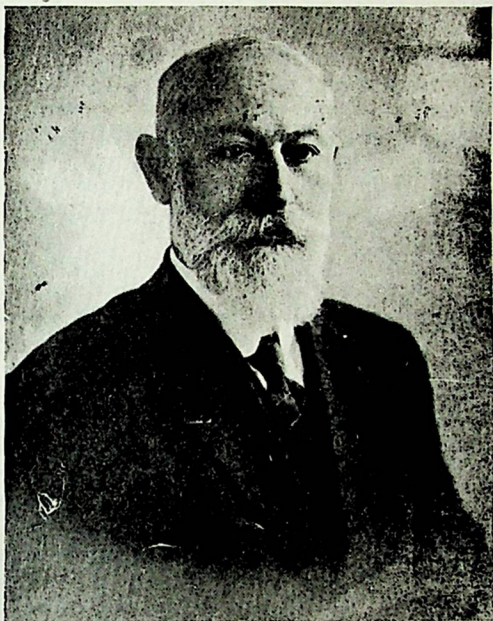
25 Mai 1952

Traduit par Asmath Pagava-Jordania

დიდება თავისუფლებას !

დიდება ქართველ ერს !

«26 მაისი არის ჩაქედილი თვითეული ქართველის სულსა და გულში, მთელ ქართველ ერში და უცდის შესაფერ დროს მის აღსადგენათ».

«26 მაისი არის გამოხატულება ერის ერთობის, მტერის წინააღმდეგ აღმართული ერთად-ერთი სიმაგრის. დიდი ნაციონალური საქმე არ გაკეთდება შინაგანი ბრძოლის გაჩაღებით»

«მოსკოვმა მოსპო ჩვენი თავისუფლება, ვერ მოგვტაცა მხოლოდ სული, ვერ გასტეხა ერის მორალი, მისი მთლიანობა, მისი გადაწყვეტილება—იყვეს თავისუფალი. აი ეს მორალური ძალა, სულიერი სიმტკიცე და ურყევი იდეალი არის აუღებელი სიმაგრე, რასაც შეასკდება მტერთა იერიშები».

«26 მაისი კვლავ აშკარათ გამოანათებს და ერის მსვლელობას უმეთაურებს».

ნ. ქვრიანია.

(«ჩენი დროშა» № № 2, 9).

დამოუკიდებლობის გამოცხადება.

.... 22 მაისს ნ. ჟორდანი ბათუმიდან თბილისში დაბრუნდა. ბათუმში ის გაწვეული იყო სეიმის დელეგაციის მიერ საზოგადოებრივების გართულების გამო. ბათუმიდან დაბრუნდა იმ რწმენით, რომ შექმნილი მდგომარეობა დამოუკიდებლობის გამოცხადების გადადებას აღარ ითმენდა. საკითხის გადასაჭრელად მოწვეულ იქნა სოც.-დემ. პარტიის ცენტრკომიტეტის სასწრაფო სხდომა, რომელსაც მან გაუყეთა ვრცელი მოხსენება მდგომარეობის შესახებ, საიდანაც ერთადერთ გამოსავალს ხედავდა დამოუკიდებლობის გამოცხადების დაჩქარებაში. კრებამ ერთხმად გაიზიარა ეს აზრი და მიიღო სათანადო დადგენილება, რომელიც მეორე დღესვე დაეგზავნა ყველა ს.-დ. ორგანიზაციებს, რაც მიღებულ იქნა ურეზერვოთ. ამავე დროს მოწვეული იყო «ერ. საბჭოს» აღმას. კომიტეტი, რომლის თავმჯდომარე იგივე ნ. ჟორდანი იყო. მისი მოხსენება აქაც ერთხმად მიიღეს და დამოუკიდებლობის აქტის შესამუშავებლად არჩეულ იქნა საგანგებო კომისია.

26 მაისს დილით სასახლეში გაიხსნა ამიერ-კავკასიის სეიმის სხდომა. სეიმის დაშლის და საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადების შესახებ—პირველი სიტყვა სეიმის სოც.-დემ. ფრაქციის სახელით წარმოსთქვა ირ. წერეთელმა, რომელმაც თავის ვრცელი სიტყვა დაათვა ასე: «შექმნილი მდგომარეობა გვევალებს ქართველ ხალხს უთხრათ, რომ ის მარტო დარჩა და თუ უნდა გადაირჩინოს თავი—დაუყოვნებლივ უნდა გამოაცხადოს თავის დამოუკიდებლობა და შექმნას თავის სახელმწიფოებრივი ორგანო... წერეთლის წინადადების შესახებ ილაპარაკა ყველა ერის და ყველა პარტიის წარმომადგენელმა, რაც დასრულდა სეიმის დაშლით 3 საათზე.

იმავე დღეს, იმავე სასახლის ზალაში, დღის 4 საათზე და 50 წუთზე, გაიხსნა «საქართველოს ეროვნული საბჭოს» სხდომა.

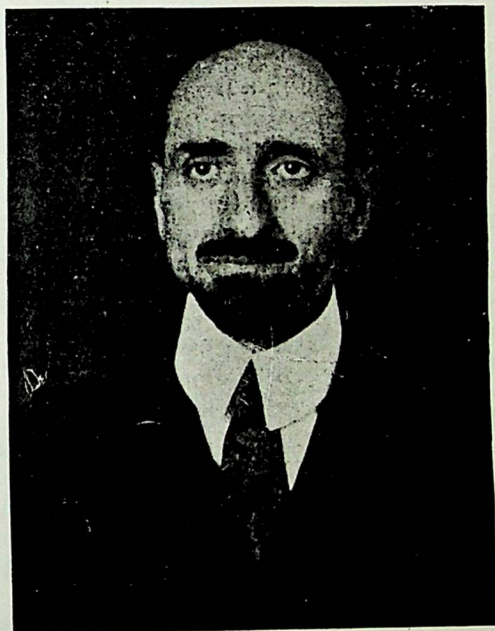
კრებას ხსნის აღმას. კომიტეტის თავმჯდომარე ნ. ჟორდანი, რომელსაც მთელი სხდომა ფეხზე ადგომით ესალმება და ხანგრძლივ ოვაციებს უმარტავს. თავმჯდომარის ისტორიული სიტყვის შემდეგ წაკითხულ იქნა «დამოუკიდებლობის აქტი», რომელიც მიღებული იყო ფეხზე ადგომით. «აქტი» მიღებულ იქნა უცვლელად, რაზედაც ხელს აწერენ საბ. წევრები.

ამავე სხდომაზე წაკითხული იყო სია მთავრობის წევრების, შემუშავებული საბჭოს აღმას. კომიტეტის მიერ შეთანხმებით ყველა პარტიებთან.

5 საათზე და 55 წ. «ეროვნული საბჭოს» სხდომა დაიხურა. სხდომის დახურვისათვისავე «დამოუკიდებლობის აქტი» წაკითხული იქნა სასახლის აივანიდან უამრავი ხალხის წინაშე.

ხალხის აღტაცებას საზღვარი არ ქონდა.

დაიწყო ზეიმი, რაც გაგრძელდა მთელ ღამეს...

«26 მაისი არის დღე ახალ-ახალი ბრძოლისა, სიმბოლოა დესპოტიის დათრგუნვისა, უცხო მონობის ბორკილების დამსხვრევისა და დამოუკიდებელ დემოკრატიულ რესპუბლიკის დროშის საბოლოო გამარჯვებისა».

ნ. წამისციცი.

(«ბრძოლა» № 33—33).

დამოუკიდებელ საქართველოს რესპუბლიკის პირველი მთავრობა.

დამოუკიდებელ საქართველოს რესპუბლიკის პირველი მთავრობა იყო მოწყობილი პარლამენტში წარმოდგენილ პარტიათა კოალიციის ნიადაგზე.

მთავრობის თავმჯდომარე და შინაგან საქმეთა მინისტრი—ნ. რამიშვილი, საგარეო საქმეთა—ა. ჩხენკელი, სამხედრო—გ. გიორგაძე, მიწათმოქმედების და შრომის—ნ. ხომერიკი, მინისტრის ამხანაგები: შინაგან საქმეთა—კ. გვარჯალაძე, საგარეო საქმეთა—ნიკ. ქარცივაძე, მიწათმოქმედების და შრომის—პ. გელეიშვილი და ი. ფირცხალაიშვილი, ფინანსთა—კ. კანდელაკი (სოციალდემოკრატები).

იუსტიციის—შ. მესხიშვილი, განათლების—გ. ლასხიშვილი; მინისტრის ამხანაგები: იუსტიციის—გ. გველესიანი და განათლების ალ. მდივანი (სოც.-დემოკრატები).

ფინანსთა და ვაჭრობა-მრეწველობის—გ. ჟურული (ნაციონალ-დემოკრატები).

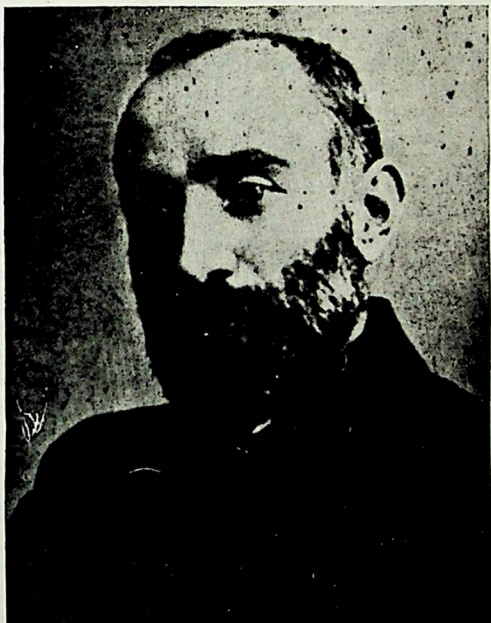
გზათა მინისტრი—ივ. ლორთქიფანიძე, მინისტრის ამხანაგი—საბაშვილი (სოც.-რევოლიუციონერები).

სამხედრო მინისტრის ამხანაგი—გენ. გ. კვინიტაძე (შემდეგ მთავარ-სარდალი) და ვაჭრობა-მრეწველობის—გ. ნიკოლაძე (უპარტიონი).

ამნიარად, მთავრობის წევრთა რიცხვი სულ უდრის 18; აქედან სოც.-დემოკრატები იყვენ—9, სოც.-დემოკრატები—4, ნაც.-დემოკრატები—1, სოც.-რევოლუციონერები—2, უპარტიო—2.

ცოტა ხნის შემდეგ (24 ივნისს) ნ. რამიშვილი შესცვალა მთავრობის თავმჯდომარის ადგილზე ნოე-ჟორდანიამ. ამას მოყვა მთავრობაში ზოგიერთი ცვლილებები. საგარეო საქმეთა მინისტრის პოსტი ჩაბარდა ევ. გეგეჭკორს, ხოლო აკ. ჩხენკელი დაინიშნა უცხოეთში ჩვენს წარმომადგენლათ (ჯერ გერმანიაში, შემდეგ შვეიცარიაში).

დამფუძნებელ კრების მოწვევის შემდეგ (მარტი 1919 წ.) შეიქმნა ერთფეროვანი მთავრობა, კოალიციის მაგიერ და პირველ მთავრობაში მყოფ სოც.-დემ. მთავრობის წევრებს დამატა ახალი წევრები სოციალდემოკრატები.

«მტერს ეგონა, რომ ქართველს გასტეხდა, ძალას დაუმორჩილებდა, ეროვნულ თავმოყვარეობაზე ხელს ააღებინებდა, დაამონებდა, მოატყუილებდა, მაგრამ ამაოდ.—ვერც დემაგოგიამ და თვალმაქცობამ, ვერც მუქარამ, ვერც «ჩეკა»-ს სარდაფებმა, ვერც წამებამ ვერ გასკრა, პირიქით ხალხის მისწრაფება თავისუფლებისადმი, იმედი განთავისუფლების აუცილებლობის—გაძლიერდა და რაც უმთავრესია მტერი ამას გრძნობს,—აი რას დღესასწაულობს ქართველი ხალხი ამა წლის 26 მაისს».

ა. ხსეიძე.

(«ბრძოლა» № 12, 1926).

ჩვენი მნათობი ვარსკვლავი, მედროზე ჩვენი ერის და დღე ბრწყინვალე დაუფიწყარი...

26 მაისი, რომლის გახსენება და მასზე ფიქრი სულს ატკობს, გულს ახარებს. სიამოვნების გრძნობათა ღელვა იდუმალათ გონებას ოცნების-მორყეში რომ აფორიაქებს.

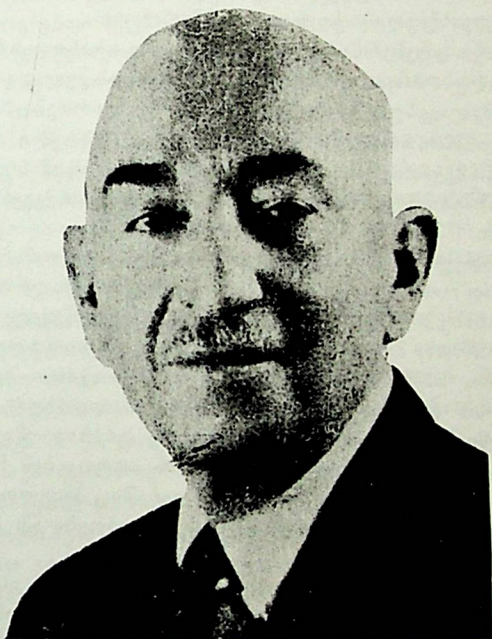
რა არის ამ 26 მაისში ასე ღრმით და მძლავრათ ჩაქსოვილი-ჩადუღებული, რომ არც დრო და ხანს, არცა ბუნებას და არც ადამიანს რომ არ ძალუძს წაართვას მას ის დაუშრეტელი ცხოველმყოფელი ძალა, რომელიც ანდამატივით იზიდავის ყველა ქართველ პატრიოტს—დიდს და პატარას, მოხუცს და ყრმას, ქალს და კაცს, თავისუფლების წყურვილით აღვისილი მას რომ შესტრფიან, მისკენ ილტვიან, მასში ეძებენ ტანჯული სულის და ხორცის მოსვენებას.

ყველა ვრი თავის თავს უნდა «გეყუდნოდეს»-ა; ყველა ვწი «სმა ღვათისა და სმა ვწიხა» უნდა თანამრედადეს.

აი ჩვენი უდიდესი და უწმინდესი ქართული ხალხური ბრძნული პოლიტიკური მცნებანი, რომელიც 26 მაისმა ერთმანეთს გადაბა, შეადულა და განუყრელათ შესისქლხორცებული ქართველი ხალხის ცხოვრების ასაწყობათ და მის ისტორიულ გზის გასაგრძელებლათ საქვეყნოთ ამართულ დროშას ზედ დააწერა. ეს დროშა ქართულია, ქართველი ხალხის წიაღიდან წარმოშობილი, მის ნაციონალურ ნიდაგზე აღმოცენებული. ამავე დროს იგი არს საქვეყნო, საკაცობრიო; ყველა ერთათვის თანამედროვე და მათი სულიერ გრძობათა და აზრთა ამსახველი. ამაშია 26 მაისის სიძლიერე, მისი სიმამრე, მისი გამძლეობა, მისი მარადობა. ადამიანთა საზოგადოების განვითარების ისტორიამ დღევანდელ კაცობრიობას დაუყენა საკითხი, რომელიც ვერცერთმა განვლილმა ეპოქამ ვერ მოაგვარა და ვერ გადასტრა. საკითხი ერთა ურთიერთობის და ხალხთა მშვიდობიანი და კეთილი ცხოვრების წესთა არჩევის და განმტკიცების. მრავალ საუკუნოების მანძილზე რომ იყო და არის დავის, ბრძოლის და ომების საგნათ.

26 მაისი ამ დიდ ეპოქაში დაიბადა. მრავალი იმპერიები რომ დაინგრნენ და გარდაიქმნენ; ხალხის სრულ უფლებათა აღიარებამ რომ მოშალა მრავალ ერებში ბატონობა უმცირესობის. მეოცე საუკუნე ერთა და ხალხთა სუვერენობის საბოლოო გამარჯვების და დამყარების ხანაა. ეს ისტორიული აუცილებლობის სავალი გზა არის, რის შებრუნებას და შეჩერებას ლამობს კრემლის ოლიგარხია. ამ ახალ ქერქში განხვეულ რეაქციას იგივე ბედი მოელის, რაც მრავალთ—ბატონობის და სხვათა ჩაგვრის მძიებელთ დაემართათ. გაუტყნავი იმედით უცდის ამ დღეს ქართველი ერი, რომ გადაიგდოს დამპყრობელთა უღელი და 26 მაისის გამარჯვებული დროშით თავისი ადგილი დაიჭიროს თავისუფალ ერთა შორის.

წ. კრამიქ.

«ჩვენთვის 26 მაისი ქართველი ერის ასი წლის ბრძოლის
ლოლიკური დასკვნა და ამ ბრძოლის ბრწყინვალე დავეირ-
გვინება».

მს. ხიმშიაშვილი.

(«ჩენი დროშა» № 6).

თ ა ვ დ ა დ ე ბ უ ლ ნ ი

(26 მახობის კაცია)

მათი რიცხვი ათასეულებია, რომელთა ბრძოლას წინ მიუძღოდა რწმენის დროშა სამშობლოს სიყვარულით გაშლილი. მათი სანუკვარი იყო თავისუფლება ქართული ოჯახის, თავისუფლება საკუთარ სამშობლოსი...

იყო დღენი შავი სუდარით მოსილი, არასოდეს სასოწარკვეთილება მათი, არამედ მიმქრალ იმედის კვლავ გავლივება და გამკლავებულ ენერგიით ბრძოლის აზვირთება.

დროთა მანძილზე გაისმოდა სიტყვა მკრელი, იბრძოდა კალამი მკვეთრი. ხმალი უტეხი. სიმატლის ხმას გამოჰყავდა რაზმები მივარდნილ კუთხიდან,—აყენებდა ქვეყნის სამსახურში.

იდუური მისწრაფება იყო მათი მუდმივი თანამგზავრი— ხშირად რომანტიულ გატაცებით შექმული. ხალხს კეთილდღეობაზე ზრუნვა იყო მათი მოწოდება, შეუწყვეტელი, უანგარო შრომა მათი პირადი სიამოვნება... მათი გული ფეთქდა საერთო საქმისთვის, მათი გონება შებოქილი იყო ბედკრულთა და ტანჯულთა დახსნისთვის. დასახულ მიზანთა მისაღწევად საკუთარ ბედნიერებაზე ფიქრით—მივიწყებულნი, ისინი განიცდიდნენ,—ხალისიან ალტაცებას ბრძოლის ცეცხლში გართულნი, ტანჯვა-წვალებაშიც უკრულდნენ სულიერ კმაყოფილებას სიმატლის მოსაპოვებლად მოწოდებულნი.

რჩეულთა ხვედრია ისტორიის მწვერვალზე ასვლა. ხოლო გზა აღმავალი ხშირად იწალდება უამრავ, უჩინართა და უანგაროთა ბრძოლითა და მსხვერპლით... რადგან ხალხის დინამიურ ძალაშია ერის გამძლეობის გაქედა და მისი სიმტკიცის შენარჩუნება.

ქამთა დენიდან—ხალხის გულთა სიღრმეში,—წვეთებთ ეპკურებოდა და დაუსრუტელ წყაროთ გადაიქცა სიყვარული საკუთარ მიწა-წყლის, სურვილი მისი თავისუფალ არსებობის...

ამ დაგუბებულ ჩანჩქერთა დენა მოედო 26 მაისს საქართველოს კუთხიდან-კუთხეს და გაბრწყინებულ მზის სხივებზე გამოჩნდა ერის სხეულის ყველა სალი ნაწილები, დიდებით

შემოსა ნანატრი თავისუფლება, დადგა მის დაცვის სადარაჯოზე... ციური თალი არ გახსნილა და არც შემთხვევით არ მობრძანებულა თავისუფლება ქვეყნის, არამედ იგი იყო თავდადებულ შრომის, თავგანწირულ ბრძოლების აუცილებელი შედეგი,—სხვანაირი ახსნა იქნებოდა ნაფიქრი უგუნურთა, უმეცრება ვონებისა, რადგან ქართველ ერში,—დღიდან მისგან ეროვნებათ შეცნობისა,—მუდამ ღვივოდა სწრაფვა დამოუკიდებელ ცხოვრების შესაქმნელად. ამ მცნებას ეზიარა ფართე მასსები დიდ ოსტატთა გამჭურიახ გონებითა და მოქნილ ნაშრომით...

სამი წლის მანძილზე სკედლა დამოუკიდებელ ცხოვრებას მშრომელი ერი გაქივრებაში,—ხოლო ეს გაქივრება მას არ აფრთხობდა, უცხო უღლისგან განთავისუფლებული იგი მიიღწეოდა აღმშენებლობისკენ... თავდადებულთა გუნდები კი ეწირებოდა შურითა და მტრობით აღვსილ ყოველ-მხრიდან შემოტეულ მტერს...

თუ სამშობლო კვლავ გაეხვია გლოვის ძაძვებში, თავდადებულთა რიცხვი გამრავლდა. დაკარგულ თავისუფლების სხივებით აღინთო მებრძოლთა დაკადილი გული. 26 მაისის ტყვეობიდან დახსნა გახდა მათი არსებობის შინაარსი.

შიგნით და გარეთ თავდადებულნი ეცემიან თავისუფლებისთვის მებრძოლნი. მათ ადგილს იჭერს სხვები...

მსხვერპლთა რიცხვი მრავლდება, შინ და გარეთ ითხრება მამულიშვილთა საფლავეები, 26 მაისის 40 წლის თავზე მოწიწებით ვიგონებთ მათ ხსოვნას. რომელთაც თავი დასდევს ერის საკურთხეველზე.

დრო მოვა ტყვეობიდან განთავისუფლებული 26 მაისის თბილი სხივები კვლავ გაანათებს საქართველოს კუთხეებს, თავდადებულთა საფლავეებს ჩასძახებს მადლიერი ერი.—*ადისკვა საქართველო გაისარწინეთ!*

მანამდის კი—ერის სინდისი ღებულობს მათ ანდერძს—ბრძოლის გასაგრძელებლათ და მოუწოდებს თავის ახალ-ახალ შვილებს, იყვნენ ქვეყნის თავისუფლებისთვის თავდადებულნი და ერთგულნი ვითარცა მათი მამები. რომელთა დატოვებული დროშა მათ უნდა მიიტანონ გამარჯვების ნაკირზე!

პ. ხარჯკელაძე.

დანგრ, ჩაინგრა რუსთა მეფის ერთა გაუგალი ნესტიანი ციხე სიმაგრე, და საქართველო აღსდგა ერთ მთლიან განუყოფელ ნეიტრალურ სუვენერულ სახელმწიფოთ, რომელმაც ფორმათ მართველობისა აირჩია დემოკრატიული რესპუბლიკა.

ამ ხანის დაუფიწყარი თარიღია დიადი 26 მაისი 1918 წელი, რომელიც გახდა ქართველი ერის განახლების და აღორძინების უკვდავ ეპოქალურ თარიღათ.

26 მაისი საქართველოს ნება სურვილის მარად არსებობის გამოშატველი სიბრძნეა, მისი სიცოცხლისა და თავისუფლების აყვავებული უმანკო წაღკოტია, რომელშიდაც ჩაქსოვილია ქართველი ერის სული, გული და მაღალ გრძნობათა იდეალი.

1921 წელს თებერვლის ერთ ცივ უკუნეთ გაუგალ ღამეშიდ ომის გამოუცხადებლათ თავს დაგვესხა სრულიად უმიზეზოდ საბჭოთა რუსეთი, დაარღვია მის მიერ ხელმოწერილი ხელშეკრულება ჩვენ რესპუბლიკასთან, გვძლია უთანასწორო ცხარე ბრძოლებში, დაგვიპყრო, მოგვტაცა თავისუფლება და დაგვადო რუსული ხიშტით სისხლიანი სიჩუმის სარქველი.

გამართლდა ჩვენ დიდ წინაპართა წინასარმეტყველება დაეცა საბჭოთა ძლიერი ველური წითელი იმპერია საქართველო კვლავ აღსდგა დიად 26 მაისის ნიადაგზედ, რომელსაც ესაჭიროება მოვლა და პატრონობა, რისთვისაც საჭიროა განახლებულ რეალურ პოლიტიკის

აღება ერთობლივად, დამყარებული თანამედროვე
დღევანდელ საკაცობრიო ვითარებაზე.

გვწამს და გვჯერა, რომ ჭეშმარიტ აზრით, შეურყეველ
იმედით, ერთი წადილით და მრწამსით გატაცებულნი
შერკინებულნი საქართველოს პრეზიდენტთან თქვენ შეს-
ძლებთ ჩვენი ქვეყნის ტარებას გამარჯვების ბრწყინვალე
გზებზედ, და საქართველოს მრავალ საუკუნოებრივ კუ-
ლტურის მიტანას საკაცობრიო ცივილიზაციის საღაროში
ჩვენ პატარა საქრისტიანო სამშობლოს გასაცნობათ, და
გასამტკიცებლათ.

ლევან ფაღავა.

ზაზ

21574

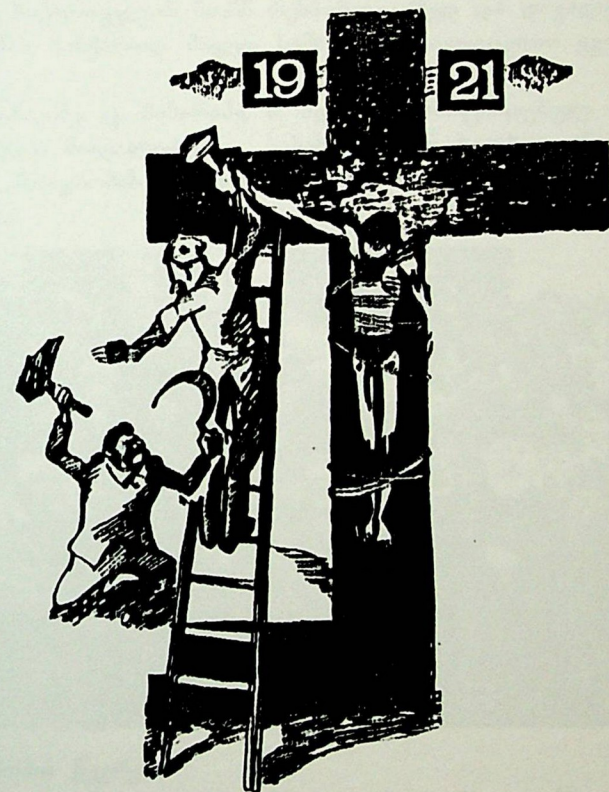
თებერვალი

1921 წელი

დამოუკიდებელ
საქართველოს
ჯვარცმის სისხლიანი
მარადიული
შავი თარიღია.

რედაქცია

თებერვალი !

თავისუფალ სუვერენულ
საქართველოს ჯვარცმა, ს. რუსეთის მიერ,
თებერვლის
1921 წელს.

საბჭო

თბილისი - თებერვალი 1921 წელი. მთავრობის წევრები გამოსვლიდან დაბრუნდნის შემდეგ კრების არა ჩვეულებრივ სხდოლომიდან სადაც ერთხმად დაემოხილ იქნა საბჭოთა რუსეთის მუხანათური თავდასხმა, საქართველოს ნორჩ რესპუბლიკაზე და დავალება მისცა მთავრობას საჩქაროდ მიეღო სამხედრო თავდაცვითი ყველა ზომები.

ს. ორჯონიკიძე, ფ. მახარაძე, ბ. მდივანი გამოცხადებულ იქნენ საქართველოს მოლაღატებათ. სასახლის წინ ხალხი თანაგრძნობით ეგებება მთავრობის წევრებს და იზიარებს დამ. კრების დადგენილებას.

მთავრობის წევრები:

1. ეგგენი გეგეჭკორი, საქ. რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრო
2. ნოე ჟორდანიძე, საქ. რესპუბლიკის პრეზიდენტი და მთავრობის თავჯდომარე.
3. ნოე ზომერიკი საქ. რესპუბლიკის აგრიკულტურის მინისტრო.
4. ნოე რამიშვილი, საქ. რესპუბლიკის თავდაცვის და შინაგან საქმეთა მინისტრო.
5. კოსტანტუნე კანდელაკი, საქ. რესპუბლიკის ფინანსთა მინისტრო.

— 22 —

ბრძოლა

<p>ყოველთვიური ორგანი საქ. სოც. დემ. მუშათა პარტიის საზღვარგარეთელ ბიუროსი</p>	<p>"LA LUTTE" - Revue mensuelle du Parti Social - Démocrate Ouvrier de Géorgie</p>
--	--

პარიზი, თ-ლი. 1926 წელი - Paris, Février 1926.

სხუთი წელი

სხუთი წელი ტანჯვის და მონობის, ტყუობის და ბოროტების
რანი ვიყავით გუშინ? ყველაფერი
რა ვართ დღეს? არაფერი

ერი პატივყარილი, ხალხი დაქცეული. მოქალაქე შეკრულ-შებოვილი.
საქართველოს შესაფლავენი დღეს დღესასწაულობენ თავის გაბატონებას, საქარ-
თველო კი ძაქებით გლოვობს თავის დამარცხებას და მათდამი დამორჩილებას. ისინი
იცინიან და სტკებებიან, ჩვენები ოხრავენ და იტანჯებიან.

დღეს ორგვარი მოგონებაა: ერთია ჯოჯოხეთის და მისი მოციქულების, მეორეა
თავისუფლების და მისი მოტრფიანების.

სხუთი წლის წინ ქართველმა ერმა დაქარგა უდიდესი განძი—თავისუფლება და
შიილი უმძიმესი უღელი მოსკოველების. ერის უღირსი შვილები თავს დაეცენ მშო-
ბელ დედას უცხო ძალებით, ამოართვეს სული და გაბაწრული ცოცხალ-მკედარი მიუ-
ტანეს მსხვერპლათ თავის მომაკლინებელთ. ეს საშინელი სელთამშუთავი, რომლის
თავია მოსკოვში, ხოლო ბრჯყალები კი ჩვენში, სწუნის დაუსჯელათ ჩვენს სიძლი-
რეს, ჩვენს ავლა-დიდებას, ჩვენს სულთიერს და ნიეთიერ საუნჯეს. წაიღეს რის წაღბაც
კი შეეძლოს, გააპარტახეს რაც დახვდათ. მოსაეს მთელი ახალი კულტურა, შრომით
და ბრძოლით შექმნილი, და გადაგვისროლეს უკან, დაცემის და გვეურანებისავენ. ისინი
დღეს ცკეობენ ერის სასაფლაოზე.

რა სურდათ, რას ფიქრობდენ? სურდათ ჩვენი ჩაბრუნება რუსეთის სამფლობე-
ლოში, ფიქრობდენ ჩვენს გადაქცევას ძველი იმპერიალიზმის გზა დახიდათ. საქართვე-
ლო დასკირდა მოსკოვს შეფეთა აღმოსავლეთის პოლიტიკის გასაგრძელებლათ, ოს-
მალეთში, სპარსეთში, შორეულ სამხრეთში სამოქმედო ბაზის შესაქმნლათ. მათ კარ-
გათ იცოდენ, რასაც შერებოდენ, რისთვის აგზავნიდენ თავის ჯარებს ჩვენს წინააღმდეგ.
ეს იყო დიდი სახელმწიფოს შეთქმულობა პატარას ჩასაყლაპავათ. ქართველები, ამ
ბოროტების მებაირალტრენი? ამათ ქვეყანა გაყიდეს და შიილეს საშსახური თანამდე-
ბობაზე გადასცვალეს ეროს სხეე-ბედი. განშეორდა სიტყვა-სიტყვით ძველი ამბავი,
რუსის ჯარი შემოდის საქართველოში მეორეჯერ ქართველების წინამძღოლობით.
ფაქტი ერთნაირია. მისი აზრი კი სხვადასხვაა. პირველი მოპატიეება მოხდა უცხო
მტრის მოსაგვრებლათ. ქაეკავაძენი ემსახურებოდენ ქართველი ხალხის ფიზიკუ-
რათ გადარჩენას. რას ემსახურებიან მახარაძენი? რომელი მტრის წინააღმდეგ ამხედრ-
დენ ისინი? ეს მტერია ქართველი ხალხი, მის დასამორჩილებლათ და მასზე გასაბა-
ტრუნებლათ მათ მოიხმეს ნამდვილი მტრები. ჩვენს წინაპართ აქეთ გასამართლებე-
ლი საბუთები. ამათ, ამ ჩვენს თანამედროვეთ, არავითარი გამართლება, არავითარი
საბუთი არ ადგებათ. ესენი რუსეთის იმპერიალიზმის უერმოქრილი მონებია.

ერი თავისუფალი, აღორძინებული. ახალი იმედებით და იდეალებით აღფრთოვანებული დაატყვევეს და რუსეთის დესპოტიას დაუმორჩილეს. რას წარმოადგენს ეს ბატონი, ქვეყანამ იცის. ის გამოფიტულია, არ შერჩა არავითარი ნივთიერი და გონებრივი ღირებულება, გარიყული. განცალკევებული, კაცობრიობიდან გამდგარი— ამ არარაობაზე ვართ შიკრული და შის საჯკენათ გადაქცეული. საქართველო ყოფილა

დამცირებული, შარა არასოდეს არ ყოფილა ასე დაბლა დაშვებული. ის ფდეს უფსკრულშია, ამაზე ქვემოთ წასულა აღარ შეიძლება. მხოლოდ სულის სიმტკიცე და იმედი ბატონებს შას ამ საშინელ ტრაგედიას. ზვირსა შინა გამაგრება ისე უნდა ვით ქვიტირსა— ეს ძველი სიბრძნე დღევანდელი ჩვენი მნათობია. თავს დაგვატეხეს პირი, ჩვენ უპასუხებთ სიმაგრით. აგასტებს ქვასაცა მაგარსა გრდემლი ტყვიისა ლბილისსა. ქართული ხალხის გრდემლს შეასკდა უთვალავი შტერი. ასეთი ბოლო მოელის ახლანდელ შის შტერსაც; ოღონდ კი გრდემლი მუდამ სცემდეს და ერს ალვიძებდეს. აწმყა არა გეწყალობს, შარა მოშავალი ჩვენია.

ჩვენი გზა შიდის აღმართ-აღმართ, აღორძინე რა თქვისუფლებსიასკენ. აქეთ შოდის შთელი კაცობრიობა. შათი გზა კი უშუება რაქოა, დაღმართ, ჭაობის და ჯერღმელისსაკენ. შათ არავინ შისდებს, იმ გზით არავის შიდი, შას ყველა, შთელი კაცობრიობა, შიზლით უყურებს. ახლა ბრშაც კი ხედავს, რომ მოსკოვის შიშართულება გადაშენების ხიფია, აქეთ გასავალი არ არის: ამას ქვანიც კი ლაღადებენ. ამ ლაღდმა გიარღვია თვით კრემლის კედელიც და შეიტანა ხმა სინანულის. შათი დღენი დათვლილია, ხალხის აშალება შათი დაცემა; ქვეყნის აღდგომა შტარვალთა დამარხვია. ასე ყოფილა მუდამ და ასე იქნება. გლახათ დამწყები გლახათ ათავენს. ეს უცუელი განაჩენია.

ეს ხუთი წელი წელი ცრემლთა გებების და სისხლთა შორევის, არის წელი ქართული ხალხის სულიერი განკერნების. ის ამ ციხეში ინათლება შტკიცე ნებისყოფით. იბანება თავისუფლების წყაროთი და იტყდება სასიცოცხლო ძალებით.

განელთ ეს ხუთი წელი, დრო შეტათ ძნელი. ჩვენი დროშა დაბლა არ დაშვებულა. დგება დრო აჩალებათ ძნელი, შევდივართ გარდატების წლებში, ჩვენი დროშა შალა აიწევა.

მაშ იმედი, კიდევ იმედი, შეტი იმედი

— . . —

დასიყუძნებელი გრების წიგრ გიორგი კვახავას წერი-
ლიდან:

«ჯერ ომი სწარმოებს, საშინელი ომი, მაგრამ საქართვე-
ლოს გულიდან, თბილისის კლდეებიდან, უკვე აღმოხდა «ვა-
შა» და გამარჯვების გრიალი ეფინება ქვეყნიერებას. რუსე-
თის დამშეულთა ურდოები, რომელნიც ემუქრებიან ზთულს
განათლებულ კაცობრიობას, წარღვნით და წაღვევით, უკვე
ესეთქა ირაკლი მეფის სტრატეგიულს ხაზებს, ესლა გაქვით-
კირებულს ჩვენი მამულიშვილების შკერდით, ესეთქა, დაიმ-
ტვრია შუბლი და დამარცხებული იხევს უკან.

ვაშა საქართველო!

შობდა დიდებული და გამირული საქმე. კწყდება ბედი
არა მარტო საქართველოსა, არამედ მთელი კავკასიის და
მთელი წინა აზიისა. ამ წამს, განცვიფრებულ ქვეყნიერება
დაპყურებს საქართველოს რუქას: როგორ? ამ პატარა ერმა
მოახდინა ეს სასწაული?!

ამწამს ლოიდ ჯორჯი, მილიიერანი, ვილსონი თუ პარ-
დინგ, ესათუოდ ხელახლად გადასინჯავენ თავიანთ პოლი-

ტიკის გეგმას, იძულებულნი არიან შეუფარდონ იგი ახალ
ფაქტორს, მსოფლიო ისტორიისას—საქართველოს. ლენინი,
ცნობილი ლენინი, შუბლშეხრილი და დაღვრემილი იყურება
სამხრეთისაკენ: ნუ თუ აქ საქართველოს საზღვრებზე, უნდა
დამარცხდეს და განიადეს, მისი ველური ოცნება? ნუ თუ აქ
არის შეურყეველ და მტკიცე ზღუდე განათლებისა და თავი-
სუფლებისა?! კფიქრობს იგი.

დიაღ, აქ არის! ქართველ ერს არ ეტყობა დაღლილობა,
თვითული ჩვენგანი გრძობს საიდუმლ ო ეროვნულ სულს...
ცაში დადის ლანდები ჩვენი წინაპრებისა..... სადღავეცს უც-
ლის ქრუანტელი სიკოცხლისა.

ვაშა საქართველო!

— ამ სტრიქონების დამწერი, შეუდრეკელის ნებისყო-
ფით განაგრძობდა საქართველოს დამარცხების შემდეგ და-
კარგული თავისუფლების მოპოებისათვის ევროპაში მოქმე-
დებასა და ბრძოლას უკანასკნელ ამოსუნთქვამდე,—საფლა-
ვის კარებამდე.

რევოლუციური დაიწყო თავდასხმა.

საქართველოზე თავდასხმის რამდენიმე თვით ადრე რუსეთის წითელმა ჯარებმა გაგზავნეს ლორში მრავალი თავისი აგენტები დიდძალი თანხით, რომელთაც დაველებული კქონდათ აჯანყების მოწყობა. ამ საქმის ხელმძღვანელად დაინიშნა ლორში ვინმე ლახიანი, მოსკოვიდან მოსული კომისარი, რომელიც 1919-1920 წელს რედაქტორობდა მე-11 არმიის პოლიტრტდელის გაზეთს „ქრასნი ვოინსა“ (საქართველოს დაპყრობის შემდეგ ის დაინიშნა საბჭოთა სომხეთის სამხედრო კომისრად). ლახიანთან ერთად ლორში შეიპარენ ბაქოდან გამოგზავნილი წითელი ჯარის ორი კომისარი ოსეპიანი და სტეპანიანი. ამ ხელმძღვანელებთან ერთად კარაკლისიდან მოსული გადაცემული რუსი წითელი არმიელებიც მრავლად შევიდნენ ლორში და კოლონიტების სოფლებში დაბანაკდნენ. იმ ხანებში ოსმალეთის შემოსევის გამო საქართველოს საზღვრებს მოაწვა მრავალი რუსი და სომეხი ლტოლვილი ყარსის და გუმბრის რაიონებიდან. ეს გარემოება კიდევ უფრო უადვილებდა საიდუმლო აგენტებს დამალვის საშუალებას და წითელი ჯარის გეგმის განხრამად გაცხარებით ამზადებენ იმ აჯანყებას რომელიც შემდეგ ქართველი ხალხის სურვილად გამოაცხადეს.

საქართველოს დაპყრობის პირველსავე კვირებში ბოლშევიკები დაუფარავად სწერდნენ და ლაპარაკობდნენ ამაზე, თუცა იმავე დროს ევროპას სულ სხვა ინფორმაციას აწვდიდნენ. აი როგორ მოკვითხრობდა ლორის აჯანყების შესახებ საქართველოს დამპყრობ მე-11 არმიის პოლიტრტდელის ორგანო „ქრასნი ვოინი“. 1921 წ. 16 აპრილის ნომერში (801). იქ მოთავსებული იყო ვინმე ევ. ბორისოვის წერილი სათაურით: „აქვანი სოციალური რევოლუციისა საქართველოში“. საცა სწერდა: „ასე უწოდებენ ლორს ზოგიერთი კომუნისტი ამხანაგები საქართველოში მთელი იმ ხნის განმავლობაში, როცა ლორი ნეიტრალურ ზონას წარმოადგენდა. აქ იყო დიდი ქსელი კომუნისტური იაჩიკებისა. რომელნიც ხან ამჟამად და ხან ფარულად განაგრძობდნენ მუშაობას. საქართველოს ჯარების მოსვლამ საბოლოოდ ჩაიდნა იაჩიკები არალეგალურ სფეროებში. ჩვედით რა იატაკ ქვეშ, დავნაწილდით მკიერ ნაწილებათ მუშაობის გასაფარებლად და კომუნისტური პარტია შეუდგა თავისი გავლენის გაძლიერებას, მას თბილისის კომუნისტური კომიტეტი ხელმძღვანელობდა.“

მაგრამ ამას საზღვარი დაუდო თბილისის ორგანიზაციის და-
რბევამ მენშევიკების მიერ მაშინ ლორის ველის კომუნის-
ტური მხედველობა მიპყრობილი იქნა კარაკლისში მდგომ
რუსეთის წითელი ჯარისაკენ. ბნელ ღამეებში, ღრმა თოვლ-
ში, ქარბუქისაგან დაფარული ბილიკებით ბეზობდალის
უღელტეხილზე მიემგზავრებიან შიკრიკები კარაკლისში ლო-
რის იაჩიკებიდან კავშირისა და ინფორმაციისათვის. გადა-
ცმულნი. გრიმებით მოწყობილნი, ეს შეუმჩნეველი გმირები
აქეთებდენ თავის საქმეს. უხსნიდენ რა ფართო მასებს საბჭო-
თა ძალაუფლების იდეას და ამზადებდენ აჯანყებისათვის,
პარტიული დისციპლინის დაუმორჩილებლობისათვის იაჩი-
კები სასტიკად სჯიდნენ დამნაშავეთ.

ღამით 11-12 თებერვალს აჯანყება დაიწყო. შეიტყო თუ
არა მენშევიკების მთავრობამ, მოემზადა აჯანყების ჩასაქ-
რობად. ასე რომ ზოგიერთ სოფლებიდან იძულებული შევი-
ქნით უკან დაგვეხია. ღრმა თოვლში, ძლიერ ყინვაში. ღრუ-
მიხდილნი ვიხვედით აჯანყებულნი მთებში. მაგრამ ძლიერი
იყო ჩვენი რწმენა და მოახლოვდა თუ არა რუსეთის წითელი
ჯარები, დაიწყო ძლიერი შეტევა საქართველოს წინააღმდეგ.
გავიდა რამდენიმე დღე და გამარჯვებულმა წითელმა ჯარე-
ბმა ლორში საბჭოთა ხელისუფლება დაამყარა. სიჩქარედ
შედგა რევკომი თითქმის ყველა სოფლებში (რუსენის და სო-
მხების), არსებობს კომიაჩიკები...»

ბ რ ძ ე ლ ა.

პირველი ცნობა საქართველოზე ჩინურულურ მტკბისა.

12 თებერვალი, 1921 წელი. «ღამით 11 დან 12 თებერვალს
რეგულიარული ჯარის ნაწილები სომხეთის მხრით მოსულ-
დნელად დაესხენ თავს ბეზობდალით ჩვენს მოწინავე სადარა-
ჯოებს საღვურ შაგალისთან და სოფელ შანიხთან ბრძალს
მაზრაში. ამავე დროს ბორჩალოს მაზრაში მოსახლეთვე მოსა-
ხლეობის ნაწილმა, შემდგარმა სომხებისა და რუსებისაგან,
მოახდინა აჯანყება და შეუერთდა თავდამსხმელთ. მერე ნი-
წილი კი ჩვენი ერთგული დარჩა და თავის დროზე შეგვარყო-
ბინა განზრახული თავდასხმის შესახებ. ბეზობდალი მართ
თავდამსხმელნი გავფანტეთ. ვორონცოვკის რაიონში აჯან-
ყება დაძლეულია. შაგალის, უზუნლიარის და შინიხის რაი-
ონებში ბრძოლა სწარმოებეს.»

14 თებერვლის სამხედრო ცნობა. «13 თებერვალს ჩვენი
ჯარები აწარმოებდენ ბრძოლას ვორონცოვკის და სადახ-
ლოს სამხრეთით. ხელში ჩაგვივარდა ტყვეები, რომლებიც
მოწმობენ, რომ ჩვენს წინააღმდეგ მოქმედებენ სომხურ-რუ-
სული საბჭოთა ჯარები.»

15 თებერვლის ცნობა. «14 თებერვალს სადახლოს რაიონ-
ში სწარმოებდა სროლა და მხვერავთა მოქმედება. მტერის ამ
რაიონში აქტიობა არ გამოუჩენია.»

ლორის ველზე მტერი შეეცადა გადასულიყო შემოტევაზე, მაგრამ ჩვენი ჯარების ცეცხლმა მტრის ცდა გააქარწყლა. ღამით ჩვენმა ჯარებმა დაიკავეს ამ რაიონში უფრო ხელსაყრელი პოზიციები სიმაღლეზე, რომლებიც ვარარ. ცოვკის ჩრდილოეთით მდებარეობენ.

არტილერიის ნაწილი, რომლის შესახებ 12 თებერვლიდან ცნობები არ გექონია და რომელიც შინიხის რაიონში დაღუპულად ითვლებოდა, გზა გაიკაფა მის გარშემოტყმულ მტრის რაკეტაში და მთის ბილიკებით გამოვიდა თავისიანებთან შესაერთებლად.

19 თებერვლის ცნობა. «ღამით 18-დან 18 თებერვალს მტერმა დიდი ძალებით იერიში მოიტანა ჩვენს პოზიციებზე ობიექტების კარებზე. გაფთრებული ბრძოლა მთელი ღამე გაგრძელდა. მტერი უკუგდებულ იქნა მძიმედ დაზიანებული და უწყსრივად შირბის. ჩვენ უკან მივდევთ. ჯერჯერობით ხელთ ვიგდეთ 1000 ტყვე».

20 თებერვლის ცნობა. «კოჯორის რაიონში ჩვენ ხელთ ვიკაფთ ზახბაზნები, ტყვიის-მფრქვევები. მტრის დევნა გრძელდება».

გაგრის რაიონში მდინარე მუხადირზე სწარმოებს ბრძოლა».

21 თებერვლის ცნობა. 20 და 21 თებერვალს ღამით მტერმა ახლად შემატებული ჯარებით გაძლიერებულმა, ორჯერ შეუტია ჩვენს ნაწილებს კოჯორის რაიონში. ორივეჯერ მან მიადწია ჩვენს სანგრებამდე. პირველი იერიში მოგერიებულ იქნა ხელით სასროლ გრანატებით. მეორე კი ხიშით შეტაკებით დამთავრდა. ჩვენი ჯარები, მიუხედავად უკიდურესი დაღლილობისა ხანგრძლივ და მძიმე ბრძოლის გამო, ორჯერ გადავიდნენ კონტრ იერიშზე და მამაკური თავდასხმით უკუაგდეს მტერი. ყველა შემდეგი ცდა მტრისა შემოეცია ჩვენი ნაწილებისათვის უკუგდებული იქნა ცეცხლით. დილის 8 საათზე 21 თებერვალს მტერმა დაიწყო უკან დახევა...

20 თებერვალს დაიწყო მტრის შემოსევა ადღერის მხრით. საკრანტეთის ესკადრა ჩვენი ტერიტორიის თავდაცვის საქმეში დახმარებას გვიწევს ჩვენ არტილერიის ცეცხლით, ის უშენს ბოლშევიკებს ფლანგის მხრით».

22 თებერვლის ცნობა. თბილისის მიდამოებში ჩვენი ჯარები მისდევენ კოჯორთან დამარცხებულ მტერს. გუშინ ჩვენმა მოწინავე ნაწილებმა და მხვერავ რაზმებმა დაიკავეს სოფელი კუმისი და წალასკური: კუმისთან მოულოდნელი თავდასხმით ღამე ჩვენებმა ხელთ იგდეს მტრის 8 ტყვიის მფრქვეველი, 3 რადიო და 53 წითელარმიელი. წალასკურთან — კუმბარის და ვახანების ყუთები...

ქახეთში დაიწყო ადგილობრივ გლეხობის ძლიერი პარტიზანული მოქმედება ბოლშევიკური კავალერიის წინააღმდეგ».

უკუგდებული იქნა მტრის ცდა ჩვენს შოწინავე პოზიციებს
მოახლოებოდა დარიალში.

21 თებერვლის ცნობა. «22 თებერვალს თბილისის მიდა-
შობებში სიმშვიდე იყო, მხოლოდ საღამოს დაიწყო მტრის
მცირე ნაწილების შემოტევა ყარაიხის მხრით საგარეჯოზე.
ქახეთში გლეხების პარტიზანული ბრძოლა ძლიერდება.
დარიალის ხეობაში მტრის შემოტევა უკუგდებულ იქნა.
გაგრის მიმართულებით მტერმა მრავალრიცხოვანი ძა-
ლებით შემოუტია ჩვენს შოწინავე სადარაჯოებს: ბრძოლები
გაგრასთან გრძელდება...»

«ლომედივით იბრძვიან იუნკრები, საერთო ხმაა და, მარ-
თლატ, ყველა ნაწილებიდან იუნკრები ყველაზე მედგრად და
განუწყვეტლივ ამაგრებენ ფრონტსა. ზურგიდან გამაგრებულ
არტილერიით, ისინი ჩასაფრებიან წუნკალა მტერსა და მთე-
ლი დღე და ღამე, როგორც ზღვის ტალღებს, უკან აქცევენ
ბოლშევიკების იერიშებს. განდევნილი კოჯრიდან და ქო-
როლიდან, უკანასკნელნი ასკდებიან ტაბახმელის მაღლო-
ბებს, მაგრამ ამაოდ. ხარბახნები, ტყვიისმფრქვეველები, და-
ჭრილ-დანოცილნი და სურსათი გაბნეულა მთელს მტრისაგან
დატოვებულ. ბრძოლის ველზედ და სისტემატიურად ახევი-
ნებენ უკან მაღლობიდან მაღლობზედ და უმზადებენ საერთო
ტომარას..... ყველგან ერთი და იგივე ხმაა: «ჩას გზით მივ-
ცემთ თბილისს. ბოლშევიზში საქართველოდან იწეგს მისი
საფლავის თხრასაო.»

-- . . --

როგორ შემოვიდგნ თბილისში.

(ბოლშევიკური წყაროებიდან)

აი როგორ აგვიწერს თბილისის აღებას მე-11 არმიის ორგანო «ქრასნი ვოინი» 1821 წლის 25 მარტის ნომერში.

... «ჯავშნიანი მატარებელი, ხოლო შემდეგ ტანკების რაზმი, წავიდენ წყნარად. მაგრამ მრისხანებით და დიდებულად, როგორც გოლიათები, რომელნიც სინჯავენ მიწას, რათა თავის სიმძიმით არ გასრისონ ის. ირგვლივ სამარისებური სიჩუმე იყო. სადგურები: სალოლი, ბეიუკ-კაისიკი და ყარაი-აზი უდაბნო-სებური და დაღვრემილია. მაგრამ ნალმებით მოწყობილია მტრის მიერ, ტექნიკის უკანასკნელი სიტყვის თანახმად.

ჩვენ აქ გავცურეთ როგორც ბნელმა ჩრდილებმა. ქართველებს მოუხდენიათ ყველაფრის ევაკუაცია იმ უიმედობით და გარძობით, რომ უძღურნი არიან გაუძლონ და წინ აღუდგენ რუსეთის ძღვევამოსილ და მრისხანე ძალას.

ირგვლივ არც ერთი რკინის გზელი, არცერთი ცოცხალი არსება. თუნდ თავსუფალი საშხედრო საშსახურიდან. გარდა შემთხვევითი ჩვენი წითელ არმიელებისა და უთვალავ ცხვრების ფარისა, რომელიც დაუტოვებიათ გაქცეულ ქართველ თავადებს.

ყარაიაზში გაფუჭებულია წყლის ამოსაღები. აკეთებენ მთელ დღეს და მხოლოდ ღამით გამოჩნდა წყალი. ნერვიული მდგომარეობაა. ჯავშნიან მატარებლებმა თავი მოიყარეს სადგურთან.

მიღებულია ბრძანება: გადით დილით. თავი მოიყარეთ სადგურ ალტაგლასთან და მოემზადეთ თბილისზე იერიშისათვის, ჯავშნიანი მატარებელი №,.. მიდის წინ შეთაურად; მთელ რიგ უძილო ღამეებიდან ყველას თავი სტიკია, მაგრამ ფიქრი და აზრი ერთი გვაქვს: «წინ თბილისისკენა».

მთელი ღამე დაღმართები, მისახვევები და რემონტი და მწვარი ხიდებისა. დილის 7-საათზე ჯავშნოსნები თავს იყრიან სადგურთან. ტანკები—ეს თანამედროვე საკვირველებანია, ქვეითი ჯარის მრისხანე მტერნი, დაღვრემილნი განთიადის

ნასლში მიფორთხავენ თავის პლატფორმებიდან ქვევით.

თენდება, სამადრო წყობა მზად არის. გაუსროლულად, მშვიდად მიფორთხავენ ფოლადის საშინელებანი—ტანკები, სამარისებური სიწყნარა... მტერი ჩუმად არის. ნერვები და-ქიმულია, და უეცრად პირველი შემავფოთებელი ხმაურობა, აგრუნუნდენ, ოხვრიო: ამუშავდენ ზარბაზნები. მტერი შეშ. ფოთდა, მაგრამ მალე მოვიდა გონს და გრივალისებური ცე-ცხლი დაანთო. ელვის ენებმა დასერა ცა. ქართველები მძიმე გაუბიკების გამანადგურებელ ცეცხლით ხვდებიან ღირსე-ულ მტერს. შედრკენ მრისხანე საკვირველებანი—ტანკები, როცა იგრძნეს ტკივილები მძიმე ჭრილობებისგან, მაგრამ ადამიანის ნებისყოფამ გადააქარბა და ისინი ისევე მიფორ-თხავენ და მიფორთხავენ.

ქართველები მთელ თავის ცეცხლს უშენენ ჯავშნიან მა-ტარებლებს, ხოლო ტანკები, ეს აგაიძვერა, ეშმაკი, ფოლა-დის კეუბი, როგორც მრისხანე ღრუბლები მიდიან წინ ჯავ-შნოსანთ მფარელობის ქვეშ, მუცლით მიხობავენ რკინის გზის ლიანდაგის გასწვრივ და მალალი აურა ქვეით წითელ არმიელთა ხედება სიხარულით მათ გამოჩენას.

მტრის ბატარეები გატაცებულია ჯავშნოსნებით და შე-დარებით ნაკლებ ყურადღებას აქევენ ტანკებს, სანამ უკვე გვიან არ არის. როგორც იყო შეფორთხდენ ტანკები დანი-შნულ ადგილას და დაიწყეს ლაპარაკი სიკვდილის მოციქუ-ლებმა.

... მტერი წინ არის,—და ისევე აგრუნუნდენ ზარბაზნები, ისევე დაიწყეს მუშაობა სიკვდილის მოციქულებმა—ტანკებ-მა. ამასობაში ჯავშნოსნები გაბედულად მიდიან წინ. მტრის ყუმბარებს გადაუჭრიათ ლიანდაგი, მას ვაკეთებთ და მხო-ლოდ ორთქლმავალთა კვამლი, რომელნიც მოსჩანან შორი-დან, გვიჩვენებს, რომ ტექნიკა ამარცხებს ცოცხლ ძალას, ის იმარჯვებს.

დადგა ლამე, ყველაფერი მიმკვდარია, მაგრამ არ მიძინე-ბულა. ვაკეთებთ ლიანდაგს, ხიდებს და გათენებისას ისევე თბილისისაკენ. მუხანათმა მტერმა ააფეთქა მთელი რიგი ხი-დებისა. გააფართოვა და აყარა ლიანდაგი, მაგრამ ენერგიამ და წინდანედულებამ გაიმარჯვა მათზე და ხელახლა ამუშავ-დენ ფოლადის საკვირველებანი, სიკვდილის მოციქულნი—ტანკები.

აი ნავთლულიც, ხოლო მის შემდეგ თბილისია. მტრის წინააღმდეგობა გატეხილია. მან უკან დაიხია და ჩვენ გამარ-ჯვებულნი. ჯავშნოსნებით, ინტერნაციონალისა სილერით, პირველი შევედით თბილისში. ტანკები შევიდნენ ქალაქში მეორე მხრიდან... თბილისის სადგურზე მე-11 არმიის უფრო-სმა, გეკერმა. მიულოცა ჯავშნოსნებს გამარჯვება და მად-ლობა უთხრა თავდადებულ მუშაობისთვის...

როგორ აცნობეს ევროპას.

სწორეთ იმ დღეებში, როცა ზევით ორი მოპირდაპირე წყაროს მიხედვით აწერილი ბრძოლები სწარმოებდა საქართველოს ტერიტორიაზე ბოლშევიკურ რუსეთის და დემოკრატიული საქართველოს სამხედრო ძალებ შორის, მოსკოვი რადიო-დებეჟით ამცნობდა მთელ ქვეყანას—ქართველი მუშები და გლეხები აუჯანყდნენ საქართველოს მთავრობას და თბილისზე ილაშქრებნო. ხოლო რუსული ტანკებით, ჯავშნოსნებით და სხვა და სხვა ჯარის ნაწილებით თბილისის აღება მოსკოვის სააგენტომ შემდეგი ლაკონიური დებეჟით ამცნო ქვეყნიერებას: «ქრანსიმი პოესტანცაში ვზიატ ტიფლისი—წითელმა აჯანყებულებმა თბილისი აიღეს!»

ქართველი ხალხის მოღალატეები.

დამფუძნებელმა კრებამ 21 თებერვალს საღამოს სხდომაზე გამოიტანა შემდეგი დადგენილება:

I.

იღებს რა მხედველობაში, რომ საქართველოზე თავდასხმაში მონაწილეობას იღებენ ქართველი ხალხის უღირსნი შეილნი. დამფუძნებელი კრება ადგენს: ყველა ქართველები, რომლებიც უშუალო მონაწილეობას იღებენ შეიარაღებულ ბრძოლაში საქართველოს წინააღმდეგ ან დახმარებას უწევენ ამ ბრძოლას, გამოცხადებული არიან ქართველი ხალხის მოღალატეებად. მათ ერთმევათ ყოველივე ქონება და კანონს გარეშე არიან გამოცხადებულნი. ამ დადგენილების სისრულეში მოყვანა ევალება მთავრობას.»

II.

მოიხსენიან რა მთავრობის თავმჯდომარის მოხსენება, რომლიდანაც ირკვევა, რომ შულავერში შედგა ჯგუფი, რომელიც თავისთავს საქართველოს მთავრობას უწოდებს, რომ აღნიშნული ჯგუფი მოუძღვის საბჭოთა რუსეთის ჯარს საქართველოს რესპუბლიკის წინააღმდეგ.

დამფუძნებელი კრება ადგენს:

ფილიპე მახარაძე, შამია ორახელაშვილი, ბუდე მდივანი, შალვა ელიაძე, მიხეილ ოკუჯავე, ლადო დუმბაძე, ომარ ფაიკი, ალექსანდრე გეგეჭკორი და ბესო კვიციქელია გამოცხადებული იქნენ ქართველი ხალხის მოღალატეებად, ჩამოერთვას მათ ყოველივე ქონება და დაყენებული იქნან კანონს გარეშე. *)

*) იხ. უკრანალი ბრძოლა № 19-20, 2927 წ.

თავდება და ახლოვდება მეოცე საუკუნის დასასრული, რას გვასწავლის, რას გვეუბნება რას განვიცდით და ან რას გვიქადის ჩვენი საუკუნე მის მიწურულ წლებში ?

პირველ ყოვლისა, ის ამჟღავნებს ადამიანთა გულცივი შეუბრალებელ მუხანათურ ბოროტებას, მან ორი შემზარავი სისხლიანი ომი გადაიხადა, რომელსაც შეეწირენ მილიონობით სრულიად უდანაშაულო ქალნი, ბავშვნი, და უმწეო მოხუცნი.

დღესაც შუაგულ ევროთ წოდებულ ცივილიზებულ ევროპაში ხდება საზარელ აღმაშფოთებელ ველურობით ადამიანთა მოდგმის უღმობელი ხოცვა ჟლეტა, და ნადგურდება უნიკალურ ხუროთმოძღვრებით საუკუნოებით ნაშენი შედევრები.

რომელსაც დღევანდელი ჩვენი მართველები ომს კი არ უწოდებენ, არამედ უბრალო ადგილობრივ კონფლიქტების სახელით ნათლავენ.

და განაგრძობენ დიდებულ სუფრის ირგვლივ სმა-ჭამას ფრიად შესარგის სადაც შეიძლება ითქვას, რომ უფრო მეტი ადგილი აქვს დათმობილი უმიზნო ღაყობას ვინემ სერიოზულ მოლაპარაკებას მშვიდობიანობის დასამყარებლათ. გული ვიტირის და ცრემლი მოგდის, როდესაც უმზერ ტელეხედვაში ათასობთ დედათა, ბავშვთა, და მოხუცთა განაწამებ სახეებს, და ისმენ დაჭრილ დასახინრებულ ბავშვების ტირილს, მოთქმას და ვოდებას.

ამავე საუკუნემ შვა ორი საზარლათ ბარბაროსული რეჟიმი ბოლშევიზმი, და ფაშიზმი. ბოლშევიზმის მამა მრისხანე ლენინი სრულიად უმიზეზოთ ომის გამოუცხადებლათ თავს დაგვესხა დაარღვია და უარჰყო მის მიერ ხელ მოწერილი ხელშეკრულება ჩვენ ნორჩ რესპუბლიკასთან, გვძლია უთანასწორო ბრძოლებში, დაგვადო ქარ-

ველ მამულიშვილთა სისხლით შეღებილი ხუნდები და დაპყრობილ ერს დაგვიწყო რუსული კნუტით ანუ მათ-რახით მართვა გამგებლობა.

დაინგრ-ჩაინგრა სისხლით მოზეელილ ქვიშაზე თიხის ფეე-ბზედ მდგარი საბჭოთა იმპერია, ძალით დაპყრობილ ერ-ებმა კვლავ მოიბოვეს თავისუფლება, და მათ შორს აღ-სდგა ჩვენი სანუკვარი სამშობლოც დიად 26 მაისის ნია-დაგზედ, მაგრამ საქართველო იტანჯება საქართველოს სტკივა ყველაფერი, რადგან ის, განიცდის ძნელადობის ხანას ისე, როგორც სხვა ახლად განთავისუფლებული ერები.

ჩვენი სამშობლო რომ გამოვიდეს ამ ძნელადობის ხანიდან უპირველეს ყოვლისა აუცილებელია მშვიდობიანობის და-მყარება ჩვენში ჩვენივე საკუთარ ძა ლებით, რასაც შეე-ძლებო ბრძოლის ველზედ ერთობლივად გამოსვლით, ამი-სათვის თქვენ უნდა შეკრბეთ თქვენ მიერ არჩეულ პრეზი-დენტის ირგვლივ, და აღიძართოთ ვით მტკიცე ჯებირი რომელსაც შეასკდებიან მასზედ სამტროდ მიტანილი ყველა იერიშები რომლებიც იმავე დროს არიან მიმართულნი საქართველოს სასიცოცხლო ინტერესების წინააღმდეგ.

მშვიდობიანობის აღდგენისთანავე ჩვენ უნდა შეუდგეთ მოლაპარაკებას ადერბეიჯანთან და სომხეთან სამივე ერე-ბის კონფედერაციის შესაქმნელათ, რომელიც დაწყებული იყო ჩვენი ერების დამოუკიდებლობის დროს, არ დაგცა-ლდა, მაგრამ ხელშეკრულების ამ ისტორიულ დოკუმენტს მაინც ხელი მოაწერეს უკვე ემიგრაციაში მყოფ სამივე მთარობის თავჯდომარეებმა. ეს უადრესათ საქარო დოკუ-მენტი აღდგენილ უნდა იქნეს ზოგიერთ შესწორებებით, რადგან ის გააძლიერებს ჩვენ პოზიციებს.

ამ დიად მიზნის მიღწევას შემდეგ ჩვენ ყველა ახლად განთავისუფლებული ერები უნდა წავდგეთ ჩვენ დიდ მე-

ზობელ რუსეთთან, რათა მასთან ერთათ შევექმნათ ახალი კომუნოტე მსგავსათ ევროპისა, ნებაყოფლობით უფლებათა თანაზიარობით, რის შემდეგაც ჩვენ ყველა ერთათ თანასწორ უფლებიანობით შევდივართ ევროპის კომუნოტეში, რაც უფრო მეტათ განამტკიცებს მშვიდობიანობას და ხელს შეუწყობს ნიფთიერ კეთილდღეობის განვითარებას, რომელიც მთავარი ფაქტორია სახელმწიფოთა თანხმობით ცხოვრების.

ჩვენ სრულებითაც არ ვფიქრობთ, რომ ეს იქნება ადვილათ მისაღწევი, რადან რუსეთი ვერ ურიგდება და ვერ იტანს მის დაყოფა, დაქუცმაცებას, რომლის საუკეთესო მაგალითი მან მოგვცა უკანასკნელ არჩევნებში უკიდურეს მემარჯვენე ლიდერის ფირინოვსკის მხარდაჭერით და გამარჯვებით, რომელმაც საჯაროთ განაცხადა :

"ჩვენ ისეთი მდგომარეობა უნდა შეუქნათ პატარა ერებს, რომ მუხლ მოყრილნი თვითონ გვთხოვონ მობრძანდით მშვიდობიანობა დაგვიძყარეთ".

ამ მის განცხადებას სამწუხაროთ დღევადელი რუსეთი მალულათ პირნათლათ ასრულებს. ჩვენში. (აფხაზეთი, ოსეთი).

სახელმწიფოებმა არ იციან გულწრფელი მეგობრობა თანამშრომლობა, ისინი ყველგან, და ყოველთვის ინტერესით მოქმედობენ, ჩვენც ჩვენ გულში უნდა ჩავხედოთ გავითვალისწინოთ ჩვენი რეალური შესაძლებლობა, და გავყვეთ ამ გზას ჩვენი ქვეყნის ინტერესების დასაცავათ.

ჩვენი პოლიტიკა მუდამ ჟამს უნდა ემყარებოდეს ჩვენი ქვეყნის გეოგრაფულ მდებარეობას.

ჩვენ ერთობლივათ ყველა ერებმა უნდა დავარწმუნოთ რუსეთი, რომ ჩვენი დამოუკიდებლობა სრულადაც არაა მიმართული რუსეთის წინააღმდეგ.

ჩვენ საჯაროთ ვაცხადებთ, რომ არც ერთი უცხო ძალა არ

იქნება დაშვებული ჩვენს ტერიტორიაზედ განწყობილი
რუსეთის წინააღმდეგ.

რუსეთმა არასოდეს არ უნდა დაივიწყოს ჩვენ მიერ
დანთხეული ზღვა სისხლი პირველ და მეორე ომების
დროს მის ტერიტორიის დასაცავათ.

რუსეთის მიერ პატივის ცემა ერების დამოუკიდებ-
ლობისადმი კიდევ უფრო განამტკიცებს ჩვენ გულწრფელ
მეზობლურ დამოკიდებულება თანამშრომლობას და დაამ-
ყარებს მარადიულ მშვიდობიანობით ნივთიერ ქეთილდღე-
ობის გაფურჩქნას.

ლევან ფაღავა.

საქართველოს პრეზიდენტ ედუარდ შევარდნაძის მოგზაურობა საფრანგეთში.

გულმა ჩემმა ცემას უმატა, როდესაც გავიგე აქაურ პრე-
სიდან, რომ ჩვენ მეორე სამშობლო საფრანგეთის
პრეზიდენტის მოწვევით პარიზს ესტუმრება ჩვენი
ხვთიური მუდამ საგონებელი სამშობლო საქართველოს
პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე.

ძვირფასო თანამემამულენო !

შორეთიდან ჟურნალ "ჩვენი დროში" მეოხებით მსურს
მოკლეთ გადმოგცეთ საქართველოს პრეზიდენტის და
მის პატივცემულ მეუღლის მოგზაურობის აღწერა
საფრანგეთში. ჩემ სიხარულს კიდევ უფრო აცისკროვნებდა
ის გარემოება, რომ პრეზიდენტმა სურვილი გამოთქვა
ძულეებით სამშობლოს გამოღმა დარჩენილ თანამემა-
მულეებთან შეხვედრის და საუბრის ჩატარების.

დადგა დრო სანატრელი 20 იანვარი, მოვესწარი, რაც
გვინდოდა, ამ დღეს გვაცნობებს საფრანგეთის საგარეო
საქმეთა მიერ გამოცემული საპროგრამო წიგნაკი, რომ
პარიზს ეწვია მისი აღმატებულება საქართველოს პრეზი-
დენტი ედუარდ შევარდნაძე მეუღლეს თანხლებით.

საფრანგეთის პრეზიდენტის დაპატი იყებით. აეროდრომზე
ოფიციალურ მიღების შემდეგ პრეზიდენტი დააბინავეს
ოტელ კრიონში, რომელიც განკუთვნილია მხოლოდ უცხო
სახელმწიფოთა მეთაურებისათვის სადაც აღმართული იყო
ქართული დროშა. საქართველოს პრეზიდენტმა მიიღო.
პროტოკოლის თანახმად საფრანგეთის ყველა ცნობილი
პასუხისმგებელი პოლიტიკური პირები და საქმოსნები.
სადილათ ის პრ. ფ. შიტერანმა ელიზის სასახლეში

მაილი ნასადილეკს მურატის საზეიმო დარბაზში
 ორივეპრეზიდენტმა ხელი მოაწერეს პარიზის ქარტიას,
 რომელიცაა მეგობრობის, თანამშრომლობის და ურთიერთ
 დანხარების ხელშეკრულება.

სადაშის, როგორც ესაა აღნიშნული საპროგრამო
 წიგნაკში პრეზიდენტის მოწვევით მოხდა დიპლომატიურ
 სასახლის დარბაზში, შეხვედრა ქართველ ლტოლვილე-
 ბთან.

დარბაზი იტევს 400 კაცს, სრულ ნ საათზე შემობრძანდა
 საქართველოს პრეზიდენტი თავის მინისტრებით და მცვე-
 ებით, დამსწრენი მხურვალე ტაშით და ფეხზედ ადგომით
 შეხვედენ პრეზიდენტს.

საპატალი ტრიბუნადან პრეზიდენტი ღიმილით მოგვესა-
 ლმა, თავის თავანთანობით და უადრესად შინაარსიან
 მოხსენებით საქართველოს პრეზიდენტმა მოხიბლა
 მაყურებელნი, რომელიც მხურვალე ტაშით იქნა და-
 ჯილდოებოდა.

მოხსენების შემდეგ შეკითხვები მისცეს პრეზიდენტს
 ფრანგულ ენაზე ქართული კოლონიის თავგჯდომარემ ქ-
 ლია გოგიტიასის ასულმა და ამავე კოლონიის ყოფილ
 თავგჯდომარემ ბ-ნ თამაზ ნასყიდაშვილმა, რომელთა
 უმართებულო კრიტიკული შეკითხვები საგსებით გა-
 აბათილა პრეზიდენტმა.

მაგლობა ღმერს ქარულათ ქ-ნ ეთერ ფაღავას ასულმა
 და ექიმ კაკი რამიშვილმა, ნარმოთქვეს უადრესათ შინაა-
 რსიანი სიტყვები მქუხარე ტაშითი დაფარული.

საბოლოო სიტყვა წარმოსქვა ჟურნალ "ჩვენი დროშის"
 რედაქტორმა ბ-ნ ლევან ფაღავამ, რომელმაც თავის
 ომანთან ხმით დიდი ორატორულ ნიჭით წარმოთქმულ
 ფრიად შინაარსიან სიტყვით დაატყვევა მსმენელები, რო-
 მლებმაც ხანგრძლივ ერთობლივ აღტაცებულ ტაშით და-
 აჯილდოვა ის, და აქ მოხდა საკვირველი ამბავი, პრეზი-

დენტი ჩამობრძანდა ტრიბუნიდან მაგრათ ხელი ჩამოართვა ორატორს გულში ჩაიკრა და გადაკოცნა.

ამის მნახველ აუდიტორიამ ფეხზე ადგომით, ალტაცებითი გაუთავებელი ოვაციები გაუშარა პრეზიდენტს, და ნიშნათ მადლობისა თვით, ლ. ფაღავასაც. პრეზიდენტს თარჯიმნობდა ემიგრაციაში ცნობილი ბ-ნი ზ. კაჭკაჭიშვილი. პრეზიდენტმა თურმე მწუხარება გამოთვა, რომ მას თარჯიმანით უხდება ლაპარაკი მის თანამემამულეებთან, რასაც ჩვენც საფსებით ვიზიარებთ.

მეორე დღეს პრეზიდენტი იგივე პატივისცემით გაფრინდა თბილისს.

თანახმათ დაპირებისა ბ-ნი ლ.ფაღავა ელის პრეზიდენტის მოგზაურობის ფილმს, რათა ერთხელ კიდევ ვიხილოთ ჩვენთვის ეს საოცნებო დაუვიწყარი დღე.

დამსწრე.

ლზ

მხურვალე ბოლშევიკურ გერაგულ კრიტიკის გამეორება საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკის 1918-21 წლის დიად ხანაზე, კინო რეჟისორ ოთარ იოსელიანის მიერ.

მოუთმენლად დიდი ინტერესით გველოდით 27 თებერვალს, რადგან ტელევიზიის პროგრამიდან შევიტყვევებთ, რომ ამ დღეს კინო რეჟისორი ოთარ იოსელიანი გააცნობს ტელე-ხედვის მაყურებლებს მებუთე არხზე საქართველოს უძველეს ისტორიას დღემდე, რომლის შემდეგ გვიჩვენებს მის ფილმს "იყო შაშიე მეგლობელი".

საქართველოს ძველი ისტორია მან გადმოქცა თვალსაჩინო სიზუსტით, ხოლო საქართველოს დამოუკიდებლობის დიადი ხანის ისტორიის თხრობაში ის აღმოჩნდა უერთგულესი მოწაფე და ამსრულებელი დამოუკიდებელ საქართველოს ჯალათთა მიერ გაყალბებულ შეთხზულ ისტორიის, და უსირცხვილოთ დაუსაბუთებლათ გაჰკივის მილიონობით უცხოელ მაყურებელთა წინაშე, რომ იმ დროინდელ საქართველოში მეფობდა: უზნეობა, მოსყიდვა, მექრთამეობა, და ყაჩაღობა.

დამოუკიდებელ საქართველოს ესტუმრენ გასაცნობათ უცხოელ სახელმწიფოთა დელეგაციები, რომლებიც უაღრესათ კმაყოფილი დარჩენ ჩვენ ნორჩ დემოკრატიულ წყობილობით, ინგლისის მომავალ მთავრობის თავჯდომარემ მაკდონალდმა განაცხადა:

"მე ვუსურვებდი ჩემ სამშობლოს ისეთ კონსტიტუციას, რომელიც თქვენ შეგიმუშავებიათ და მიგიღიათ" ბ-ნი ოთარი ბრძანებს და იმეორებს ისე, როგორც მისი მასწავლებლები:

"ნოე ჟორდანიამ ხალხი მიატოვა და უცხოეთში გაიქცაო" სინამდვილეში ნ. ჟორდანიას მის მთავრობის წევრებთან

ერთათ დამფუძნებელი კრების ერთხმად დადგენილებს თანახმად გამოგზავლინ იქნენ უცხოეთში ბრძოლის გასაგრძელებლათ, რაც მათ პირნათლათ შეასრულეს. (ამის შესახებ მასალები იხილეთ საფრანგეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს ბიბლიოტეკაში კე დ'ორსეის, რომელიც ეხლა უკვე საჯაროა).

ბ-ნი იოსელიანი არ ცხრება და ბოლშევიკურ ყაიდის კრიტიკით სურს შეურაცყოს წამებულ ვალიკო ჯუღელის წმინდა სახელი, რომელმაც თავის უმანკო სისხლი შეაპკურა საქართველოს განთავისუფლებას. ვედრებით შეგთხოვთ უფაღს, რომ მისი მსგავსნი მამულიშვილნი მრავლათ მოეგლინებინოს საქართველოსათვის.

ჩვენ ამასთანავე ვგმობთ ბ-ნ იოსელიანის მიერ აწ განსვენებულ ზვიად გამსახურდიას ასე უდიერათ მოხსენებისათვის მილიონობით უცხოელ მაყურებელთა წინაშე, რადგან გასვენებული იყო საქართველოს პრეზიდენტი, არჩეული ქართველი ხალხის მიერ, რომელიც გადააყენა არა ამრჩევენებლებმა, არამედ დღევანდელ ტერმინით, რომ ვთქვათ პუჩისტებმა მის მიერ მოყვანილ მეგობრებმა, ისე როგორც გორბაჩევი.

პუჩისტებმა არტილერიის ცეცხლით გაანადგურეს დიდებული სასახლე სადაც გამაგრებული იყო პრეზიდენტი მისცეს მას და მის ამაღლას ტრანსპორტი და დაატოვებინეს საქართველოს ტერიტორია. ნაცვლად მორჩილებისა უცხო სახელმწიფოს ტერიტორიაზე მან იწყო დაქირავება მოხალისეების ჯარის შესადგენათ, აღადგინა სამეგრელოს ძველი, მაფალოს პარტია, რომელიც მოითხოვდა სამეგრელოს დამოუკიდებლობას და გამოაცხადა თბილისზე ლაშქრობა რაც გამოიწვევდა ძმათა შორის სისხლის ღვრას, ამით მან ჩაიდინა კაენური ცოდვა ერის წინაშე.

ჩვენდა სამწუხაროთ პრეზიდენტის მკვლელობა თუ თვითმკვლელობა დიდხანს ხელს შეუშლის სამტრო განწყო-

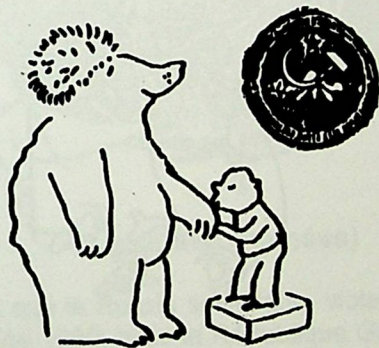
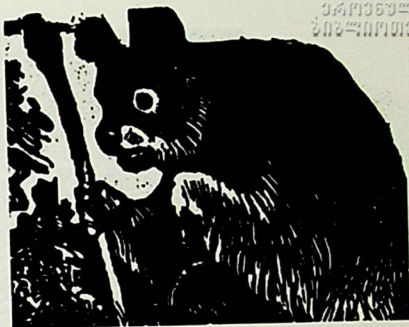
ბიღობის მოსპობას ქართველთა შორის, რასაც კიდევ უფრო აძლიერებს საფრანგეთის რივიერაზე განცხრომით მცხოვრები ბ-ნი იოსელიანის პროვაკაციული გამოსვლები.

ჩვენ ვფიქრობთ ის რაც ჩვენ გვცოფს მას ზურგი უნდა ვაქციოთ და გამოვიდეთ ერთობლგათ დღევანდელ საქართველოს პრეზიდენტთან, რომელსაც თქვენ ჩააბარეთ საჭე ქვეყნის მართველობისა, რათა მან თქვენთან ერთათ გამოიყვანოს საქართველო დღევანდელ ძნელადობის ხანიდან.

დასასრულს კიდევ ერთხელ ჩვენი ზიზღი და წყრომა კინო რეჟისორს ოთარ იოსელიანს დიად 26 მაისის ხანის ვერაგულათ შებღალგისათვის. და ცილის წამებისათვის.

ლეგან ფაღაფა.

ლზა

„ პერესტროიკის“
მოძიბლელი ჰანგებით,
მსოფლიოს მორჩილებაში
მოსაყვანათ

ლენინურ კომუნიზმის სიმბოლოს
საბოლოო დირსეული ადგილი

(Quelques données)

On sait que la Russie soviétique, violant le traité conclu à Moscou, le 7 Mai 1920, avec la République Géorgienne, a envahi cette dernière en 1921, et après une guerre acharnée de 6 semaines, l'a occupée militairement.

Les exécutions en masse ne sont désormais pour les bolcheviks que des faits divers, les tchékas et les prisons ne suffisent plus à contenir les prisonniers politiques.

M. Trotsky, alors commissaire du peuple à la guerre de la Russie Soviétique, a résumé, à sa manière, cette terreur. Lors de son passage à Tiflis au début de l'année 1924, il a déclaré : "En 1922, Staline m'a dit : "Il y a lieu de retourner la Géorgie de fond en comble, afin de détruire en elle l'influence et la force du menchévisme. Cette oeuvre peut actuellement être considérée comme accomplie. La Géorgie a été suffisamment retournée..."

Faire savoir de quelle manière les dirigeants de Moscou tiennent leur parole et font honneur à leur signature apposée sur les traités internationaux.

Le 7 Mai 1920, le Gouvernement soviétique signa, avec la Géorgie, un traité par lequel il reconnaissait, d'une façon catégorique et sans aucune réserve, l'indépendance et la souveraineté de cette dernière. Voici dans quels termes était conçu le premier paragraphe de ce traité: **"Se basant sur le droit de tous les peuples, proclamé par la République Socialiste Fédérative Soviétique Russe, de disposer d'eux-mêmes, jusque et y compris la séparation totale de l'Etat géorgien et renonce de plein gré à tous les droits souverains qui appartenaient à la Russie, à l'égard du peuple et du territoire géorgiens."**

Plus tard, le 14 Novembre 1920, le même Gouvernement soviétique signa avec la Géorgie un accord de transit et de commerce qui garantissait les intérêts économiques des deux pays.

Ce qui arriva trois mois après la signature de cet accord est connu de tout le monde. Le 11 Février 1921, les armées rouges, sans déclaration de guerre, envahissaient la Géorgie du côté de l'Arménie et de l'Azerbaïdjan soviétisés par la force, ainsi que du côté de la mer Noire et après cinq semaines d'une résistance acharnée de la part de la Géorgie, réussissaient à occuper son territoire.

Cette violation flagrante des obligations internationales fut un véritable défi jeté à la face du monde civilisé. En effet, deux semaines avant cette invasion inouïe, le 27 Janvier 1921, le Conseil suprême des Alliés (France, Angleterre, Italie, Japon, Belgique), siégeant à Paris, reconnaissait de jure l'indépendance de la Géorgie et faisant connaître au Gouvernement géorgien cette reconnaissance.

Pendant l'insurrection du peuple géorgien contre le pouvoir d'occupation en Août et Septembre 1924, sur l'initiative des délégations française et belge, l'Assemblée de la S.D.N. chargea son Conseil "de saisir les occasions qui pourraient se présenter d'aider, par des moyens pacifiques et conformes aux règles du droit international", au rétablissement de l'indépendance de la Géorgie.

M. Mac Donald, délégué du Canada, rapporteur de la Sixième Commission, qualifia ainsi l'envahissement de la Géorgie: **"Un fait presque sans précédent dans l'histoire du monde. La Russie, bien qu'elle eut reconnu la Géorgie, l'attaqua, au mépris de ses engagements. Depuis cette date, la situation de ce pays a suscité la sympathie de toute les nations du monde."**

Il est vrai que, par la suite, la France a reconnu le Gouvernement de l'U.R.S.S., mais cette reconnaissance n'a pas empêché le Gouvernement de la République de maintenir à Paris la Légation de Géorgie pendant neuf années encore.

Du reste, dans le télégramme de reconnaissance, envoyé le 28 Octobre 1924 par le Président du Conseil, M. Edouard Herriot, en dehors de la réserve générale: reconnaissance **de jure** "comme Gouvernement des territoires de l'ancien Empire où son autorité est acceptée par les habitants", il a été fait une réserve spéciale pour la Géorgie et la Bessarabie, stipulant que cette reconnaissance ne saurait porter atteinte à aucun des engagements pris".

Le peuple Géorgien n'a pas accepté et n'acceptera jamais l'autorité du Gouvernement soviétique qui occupe son territoire, en violation perfide du traité signé par lui et consacré par le monde entier.

Paris 1925.

Extrait du Discours prononcé à la Chambre des Députés
le Jeudi 29 Janvier 1925 par Pierre RENAUDEL,
célèbre homme d'état français, député du Parti Socialiste.

L'indépendance de la Géorgie socialiste

La Géorgie faisait partie, avant la guerre, de l'empire russe dans des conditions qui, d'ailleurs, n'avaient pas été approuvées par l'Europe elle-même. La France, par exemple, n'avait jamais reconnu l'annexion ancienne de la Géorgie par le tsarisme.

Je passe sur ces détails historiques. Je veux dire seulement que, dès le traité de Brest-Litowsk, les petits pays, qui constituaient la Transcaucasie, s'étaient refusés à participer à la discussion du traité de Brest-Litowsk et lorsque celui-ci fut signé par la Russie, l'une des conséquences fut précisément de précipiter la séparation entre la Transcaucasie et la Russie.

On se l'expliquera en pensant, qu'en ce qui concerne particulièrement la Géorgie, le traité de Brest-Litowsk abandonnerait à la Turquie un certain nombre de territoires qui constituèrent précisément le domaine ultérieur de la Géorgie.

Quoi qu'il en soit, dans la suite des événements, le 26 mai 1918, n'entérinant pas naturellement les décisions qui avaient été prises à Brest-Litowsk, la Géorgie proclamait son indépendance et se donnait immédiatement une constitution dont je marquerai l'un des caractères en lisant son article 46:

L'organe représentatif de la République géorgienne est le parlement de Géorgie, composé de députés élus au suffrage universel égal, direct, secret et proportionnel. Tout citoyen, sans distinction de sexe, jouissant de tous ses droits et ayant vingt ans révolus, a le droit de participer aux élections.

La préméditation de l'invasion

L'invasion de la Géorgie était préméditée!

Nous pouvons dire que, presque au moment où les dirigeants russes signaient, sinon le traité de paix, au moins le traité de commerce qui, par ses considérations économiques donnait du poids au traité de paix politique avec la Géorgie, ils s'adressaient à l'un de leurs généraux pour lui demander un rapport relatif aux conditions dans lesquelles une action militaire pouvait être engagée contre la Géorgie.

Ce rapport, c'est le compte rendu du commandant de la 11ème Armée, Hecker, au Président du Conseil Révolutionnaire Militaire de la 11ème Armée.

Dans ce rapport daté du 18 décembre 1920, M. Hecker envisage les conditions dans lesquelles une invasion peut se produire avec des chances de succès.

Vous allez voir comment cette invasion est combinée :

"Comme j'en ai déjà rendu compte à la réunion du Conseil Révolutionnaire Militaire de la 11ème Armée, le 3 décembre courant, les opérations contre la Géorgie ne sont possibles qu'à une seule condition, la neutralité amicale des troupes de Kiazim-Karabékir .

Car, pour cette opération, même si l'on ajoute à la 11ème Armée, la 9ème Armée et la 2ème Armée de cavalerie, notre commandant n'aura pas à sa disposition des forces suffisantes pour former une barrière sûre contre les Turcs. Suivant les renseignements de nos services, les forces de Kiazim-Karabekir, situées sur la ligne Sankamich-Alexandropol, atteignent 22 à 24.000 hommes de troupes régulières et 14 à 16.000 cavaliers kurdes et tartares.

Vu l'impuissance de l'armée arménienne qui traverse une période de dislocation complète et qui demande une réorganisation fondamentale, nous devrions mettre comme barrière contre les Turcs au moins 2 divisions d'infanterie et une brigade de cavalerie.

Mais, même dans ce cas, notre opération dans la direction Kazakh-Pont-Rouge et plus loin sur Tiflis, serait très difficile.

En cas d'une résistance sérieuse des unités géorgiennes, nos troupes pourraient se trouver dans une situation catastrophique.

Je ne vois pas la possibilité de fournir une telle barrière d'autant plus, qu'au début des opérations militaires, je n'oserais pas ramener les troupes occupées au Lenkoran, au Daghestan, Djavouchir et Karabakh.

Dans ces conditions, ma conviction profonde, que j'estime devoir vous soumettre par écrit, est qu'avant le règlement de nos rapports mutuels avec les Turcs, il serait dangereux de commencer les opérations militaires contre la Géorgie.

Si le Conseil Révolutionnaire Militaire de la 11ème Armée recevait des garanties réelles d'attitude amicale de Kiazim-Karabekir, la possibilité d'occupation de la Géorgie et de Tiflis deviendrait plus réelle.

Pour une occupation tout à fait sûre de la Géorgie, j'estime nécessaire la concentration des forces suivantes dans trois directions principales :

-Kazakh-Pont-Rouge, 2 divisions d'infanterie, 2 divisions de cavalerie ;

-Poïli, une division d'infanterie, 2 divisions de cavalerie ;

-ligne d'Akstafa-Elisabethpol, 2 divisions d'infanterie ;

En tout, 6 divisions d'infanterie et 5 divisions de cavalerie, avec un effectif total de 25. 000 baïonnettes et 4.000 sabres.

La direction de Poïli doit être encore être desservie par trois trains blindés qui peuvent être prélevés dans un court délai sur la 11ème armée. Pour retenir les troupes géorgiennes dans la direction de Sotchi, il faudrait laisser une division d'infanterie et pour couvrir Vladicaucase, le détachement de marche du camarade X....

Le rapport est long. Je n'en lis que les conclusions :

Quant à l'état de l'armée et de la garde géorgienne, je n'en parle point ici, puisque j'ai fait le compte rendu détaillé à ce sujet au Conseil Révolutionnaire Militaire de la 11ème Armée le 24 novembre 1920.

Je dois seulement répéter que, malgré leur faiblesse et l'état d'esprit révolutionnaire, les troupes géorgiennes peuvent résister, surtout, si dès le début, l'initiative nous échappe.

Les considérations ci-dessus ne sont nullement exposées pour démontrer l'impossibilité d'une attaque contre la Géorgie, mais seulement parce que je considère que cette attaque doit être faite uniquement après une préparation soignée afin d'en finir au plus vite avec les gens de Tiflis.

Si, néanmoins, les événements politiques obligent à attaquer, il faut s'attendre à ce que la guerre contre la Géorgie se poursuive longuement.

Je suis profondément persuadé que nous pouvons occuper sans difficulté tout le territoire géorgien jusqu' à la chaîne Sourame. Mais mes troupes seraient ensuite arrêtées.

Par conséquent, je me permets de proposer de retarder l'attaque contre la Géorgie jusqu'à la réalisation des conditions suivantes :

- 1° Concentration dans la région de Bakou-Blakh-Noukha-Elisabethpol-Kasakh de 7 divisions d'infanterie et de la 2ème Armée de cavalerie;
- 2° Concentration sur la ligne Bakou-Elisabethpol de l'arrivée de tous les trains de blé constituant le ravitaillement prévu pour les mois de décembre et de janvier ;
- 3° Un accord avec le commandement turc.

Avec ces conditions et en cas de fermeté des unités, je suis profondément persuadé que la campagne contre la Géorgie pourrait être terminée dans un délai de six semaines..."

Ainsi, messieurs, aucun doute, la Géorgie a été envahie par les troupes russes avec préméditation. (Applaudissements à l'extrême gauche et à gauche).

La Géorgie s'insurge contre les envahisseurs.

J'en arrive à l'Insurrection d'août-septembre 1924, à propos de laquelle nous avons aussi à donner quelques explications.

Ses causes naturelles d'abord :

J'ai entre les mains, pour la période de 1921 à 1924, un dossier considérable de terreur, arrestations, emprisonnements, fusillades.

Les preuves sont nombreuses, mais je n'insiste pas sur cela, sauf pour dire que c'est la politique de répression, appliquée à la Géorgie par les bolcheviks de Russie et de Géorgie qui ont pris le gouvernement, c'est cette politique qui a, comme toujours, provoqué l'insurrection d'août-septembre.

Il y avait un homme qui l'avait prévue. Un homme dont on ne contestera certainement pas l'autorité, Lénine, qui, dans une lettre célèbre, a indiqué au gouvernement bolcheviste de Russie qu'il faudrait essayer de détendre la situation. C'est ainsi que, dans un des documents que je vous ai lus tout à l'heure, il indiquait :

"Il est d'une extrême importance de chercher une entente acceptable pour la formation d'un bloc avec Jordania, ou d'autres mencheviks géorgiens tels que lui..."

Cela ne s'est pas produit. Il y a eu insurrection.

(extrait du discours de P. Renaudel à la Chambre des Députés - Paris)

ՎԳՅՄ Զմեռու Կանկարներ
(ԿՈՒԼ ԶՄԵՐՈՒՄ, ԲՈՒՅԾԵՐԿ ԼՈՐՄԵՅՆՈՒԼ)

ԿՅՐՄՈՍՅԻԼ ՈՅՈՒԹԵՆ ՆՍԻ, ԶՅԵՈՁ ԿՅՐ,

ԼՍ ԴՆԵՐՅՈՒՄԸ ՎՁ ԿՅՐՆԵՆԵՐԻՄ ԵՐՈՒԾԻՆ ՈՒՂ ԲԱՐԿԿՐ,

ԶՐԱՅԿՆԻՆ ԿԵՅՐՄԱՅԻ ԿՆԵՐԵՆԵՐԿՆԵՐԸ -

ՈՐՄԻՆՈՒԿՆԵՐ ԶՅՅՐՈՒՄ ԸՆԲՈՒ, ԶՆԵՍՈՒԹՆԱՆ ԿՅՅԻՄ

ԶՅՐՈՒՄ - ՎՅՅՐՄԱՅԻ, ԿԵՁ ԼՍԴՆԱՅՐՈՒՄ: ԶՅՅՐՈՒՄԻՆ

ԶՈՒՆԵՐԿՆԵՐՆԵՐ ԶԻՆ ԲՈՅՅՈՒՄ, ԶՈՒԿԵՐՅՈՒՄ, ԿՅՅԻՄ
ԲՈՐ ԴՐՈՒ ՈՒՄԻՆ ԶՅՅԻՄՆԵՐ ԵՎ ԿՅՅԻՄ ԲՈՐ ՆԻՍԻՆԵՐԸ:

ԿԵՅՐՄԱՅԻ ՈՒՅՆԻ ԼՍԶՐՈՒՄԻ ՆՅՐ ԲՈՒՅՐՈՒՄՈՒՄ:

ԿՅՅՐՈՒՄ ԶՅՐՈՒՄ, ՕՅՆԵՆԵՆԵՐԿ ԶԻՆ ԲՈՒՅՐՈՒՄՈՒՄ -

#

ԶՐՅՈՒՄԻՆ ՈՒՄՈՒ ՆՍԵՆԵՐՈՒՄ, ԵՆԵՐՈՒՄԻՆ, ԲՅՅԻՄՆԵՐԸ

ԶՐՅՈՒՄ ԶՅՅԻՄՆԵՐ ՈՒՅՆԵՐՈՒՄԸ ԶՈՒՄ ԶՅՅՐՈՒՄՈՒՄ

ԵՆԵՐՈՒՄ = ԴՆԵՐՈՒՄ ՆՅՐՈՒՄ ԼՍԶՐՈՒՄ -

ԶՅՅՐՈՒՄՈՒՄ: ԼՍԴՆԱՅՐՈՒՄ: ՈՒՅՆԵՐՈՒՄ 1992 ՆՅՐ

#

ԿՅՅԻՄ 400 ՅՅԻՄԸ ԶՅՅՐՈՒՄ, ԶՅՅՐՈՒՄ ԶՅՅՐՈՒՄ,

ԶՅՅՐՈՒՄ ԵՎ ԼՍԴՆԱՅՐՈՒՄ -

ԼՍԴՆԱՅՐՈՒՄ ԵՎ ԼՍԴՆԱՅՐՈՒՄ, ԵՆԵՐՈՒՄ ԵՎ ԶՅՅՐՈՒՄ:

ԼՍԴՆԱՅՐՈՒՄ ԶՅՅՐՈՒՄՈՒՄ ՈՒՅՆԵՐՈՒՄ,

ՈՒՅՆԵՐՈՒՄ ՆՅՐՈՒՄ ԵՎ ԼՍԴՆԱՅՐՈՒՄ (ԶՅ - 260)

ԵՆԵՐՈՒՄ ԿՅՅՐՈՒՄՈՒՄ ԼՍԴՆԱՅՐՈՒՄ, ԶՅՅՐՈՒՄՈՒՄ ԿՅՅԻՄ ԶՅՅԻՄ ԵՎ

ԿՅՐՄՈՍՅԻԼ ԶՅՐ

#

(Յ 260.) աստուածքը յարար-ընդ - յիպոստատոսի - աստուածքը (արարչի) - երեք յիպոստատոսի յիպոստատոսի :

աստուածքը երեքով - յիպոստատոսի :

աստուածքը յարարչի - յիպոստատոսի :

աստուածքը հիշատակով - յիպոստատոսի :

աստուածքը երեքովով - յիպոստատոսի :

աստուածքը յարարչի - յիպոստատոսի :

աստուածքը յիպոստատոսի - յիպոստատոսի :

աստուածքը երեքովով - յիպոստատոսի :

աստուածքը երեքովով յիպոստատոսի - յիպոստատոսի :

աստուածքը յիպոստատոսի յիպոստատոսի յիպոստատոսի

սուրբ Երեմիայի մի զարգացումը Երեմիայի յիպոստատոսի -

հարցում յիպոստատոսի մի յիպոստատոսի յիպոստատոսի

հարցում յիպոստատոսի մի յիպոստատոսի - յիպոստատոսի :

Երեմիայի յիպոստատոսի :

Երեմիայի մի յիպոստատոսի - յիպոստատոսի :

Երեմիայի մի յիպոստատոսի - յիպոստատոսի :

Երեմիայի մի յիպոստատոսի մի յիպոստատոսի - յիպոստատոսի յիպոստատոսի

Երեմիայի մի յիպոստատոսի

Երեմիայի մի յիպոստատոսի յիպոստատոսի յիպոստատոսի -

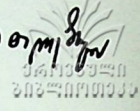
Երեմիայի մի յիպոստատոսի յիպոստատոսի

Երեմիայի մի յիպոստատոսի յիպոստատոսի յիպոստատոսի յիպոստատոսի

"Երեմիայի մի յիպոստատոսի" յիպոստատոսի յիպոստատոսի -

#

Գրքի: օրոհում ԿՀԼԿ 16:30-ի և յՏԵՕԻ Գրքի
ԿՀԼԿ 31 պլանային - (Յ. 86)

սուսնոս սուսնոսն ու պոլ, պոլի 16:30-ի օրոհում
ԼՍԻՅ սն պոլ, Գրքի Գրքի ու Գրքի,
Երևանում Երևանում, Գրքի Գրքի,
Մեծ Գրքի և Մեծ Գրքի, Գրքի Գրքի,
ՆԵՄԻՏԻՆ և ՆԵՄԻՏԻՆ - ԵՄ ԵՄ Գրքի (Յ. 87)

~~Ե~~

Օրոհումում և ԿՀԼԿ Երևանում ԼՍԻՅ Գրքի
ԿՀԼԿ Գրքի, ԿՀԼԿ Գրքի ԿՀԼԿ Գրքի !
ԿՀԼԿ Գրքի ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ, ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ
ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ -

ԼՍԻՅ ԿՀԼԿ ԼՍԻՅ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ
ԿՀԼԿ, ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ - ԿՀԼԿ (Յ. 89)
ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ (Յ. 91)
ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ
ԿՀԼԿ, ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ, ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ
ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ, ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ -

~~Ե~~

ԼՍԻՅ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ
ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ - ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ
ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ - (Յ. 96)

ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ
ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ ԿՀԼԿ

ՅԵՐԵՎԱՆ 23 93. Կոմիտեի քննարկումը և անվանումը, ինչպես...

Երևանում կա, ոչ ոքի Կոմիտեի անունով կա
և Երևանում ուրիշ անունով կոչվող Կոմիտեի անունով -
(ՅԵՐԵՎԱՆԻ ԿՈՄԻՏԵՆ ԵՎ ԿՐԻՍՏՈՍ ԲԱՆՈՒ ՏՈՒՆԵՐԿԵՆ
ՈՎՅՈՐԾ ԼՊՍՈՒՄ ԵՎ ԶԵՆՈՒ - ԶԱՆԻՄԱՆՅԱՆ ԿՐԻՍՏՈՍ
ՈՎՅՈՐԾ "ՏՈՒՆԵՐԿԵՆ" ԿՈՄԻՏԵՆ ԿՏՈՒՆՆԵՐԿԵՆ ԵՎ
ԿՈՒՆԿՐԱԿԱՆ ԼՆՅՈՐԾ ԼՍԿՆԵՐ ԻՍՊՈՒՆԵՐ ԿԱՏԱՆԸ.)

ՅԵՐԵՎԱՆԻ ԿՐԻՍՏՈՍ ԵՎ ԿՐԻՍՏՈՍ ԲԱՆՈՒ ՏՈՒՆԵՐԿԵՆ
ԵՎ ԿՐԻՍՏՈՍ ԶՆՈՒՄ - ԶԵՆՈՒ ԿՐԻՍՏՈՍ ԿՐԻՍՏՈՍ ԵՎ
ՏՈՒՆԵՐԿԵՆ ԿՐԻՍՏՈՍ ԶԵՆՈՒՄ ԿՐԻՍՏՈՍ ԵՎ
ՈՎՅՈՐԾ, ԿՐԻՍՏՈՍ ԿՐԻՍՏՈՍ ԶԵՆՈՒՄ ԿՐԻՍՏՈՍ
ԶԵՆՈՒՄ ԵՎ ԿՐԻՍՏՈՍ?

Զուր, Երևանի Կոմիտեի, Երևանի,
Երևանի Կոմիտեի, Երևանի Կոմիտեի -
"Կրիստոսի անունով" Կոմիտեի Կրիստոս
Կրիստոս և անուն - Զուր, Երևան - -
Երևանի անուն, Երևանի անուն և Կրիստոս
Երևանի Կրիստոսի անուն, Կրիստոսի անուն Երևանի
Կրիստոսի անուն - Երևանի անուն և Կրիստոս
Կրիստոս, Կրիստոսի անուն Կրիստոսի -
Կրիստոսի անուն - Կրիստոսի անուն Կրիստոսի
Կրիստոսի անուն Կրիստոսի անուն Կրիստոսի -

համահարմար «սխալմունք» բառակազմը -
և ինչպիսիք ինչպիսիք շարժում շարժվում -
(Յ 96) ցամաքային կարգի կարգի կարգի
համահարմար, ինչպիսիք -

կարգից հետո ինչպիսիք պարզապես և ճիշտ կարգի,
և ինչպիսիք «հարձակ» համահարմար -
համահարմար, ինչպիսիք ինչպիսիք ինչպիսիք,
կարգից հետո ինչպիսիք ինչպիսիք -
այսինքն ինչպիսիք ինչպիսիք կարգից հետո,
և ինչպիսիք համահարմար ինչպիսիք -
*

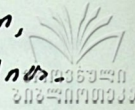
Միջոցառում բառակազմի շարժումը:
համահարմար ինչպիսիք ինչպիսիք համահարմար:
Երևան համահարմար -
«հինգ» ինչպիսիք ինչպիսիք -
և ինչպիսիք բառակազմի:
Ինչպիսիք, ինչպիսիք ինչպիսիք
Ինչպիսիք ինչպիսիք -
ինչպիսիք ինչպիսիք, ինչպիսիք ինչպիսիք -
Միջոցառում: Ինչպիսիք ինչպիսիք -
և ինչպիսիք ինչպիսիք ինչպիսիք համահարմար -
Ինչպիսիք ինչպիսիք, ինչպիսիք
Ինչպիսիք ինչպիսիք ինչպիսիք -

1) Գրական շնորհակալություն, յետևյալով թույլ թույլ
 շնորհակալություն - (Լուսինի ծնունդը, լուսինի մասին)
 Լուսին, չարիքի հարմար յարմար էր, չարիքի հարմար,
 Լուսինի հարմար շնորհակալություն յարմար շնորհակալ-
 անուն յարմար շնորհակալություն "Լուսին" յարմար
 անուն յարմար շնորհակալություն, յարմար շնորհակալ-
 յարմար շնորհակալություն յարմար շնորհակալություն
 Բարձրագույն յարմար շնորհակալություն յարմար շնորհակալ-
 անուն յարմար շնորհակալություն յարմար շնորհակալություն:
 Կարծեմ, շնորհակալություն յարմար շնորհակալ-
 անուն յարմար շնորհակալություն -

2) Գրական շնորհակալություն յարմար շնորհակալ-
 անուն շնորհակալություն յարմար շնորհակալ-
 անուն շնորհակալություն յարմար շնորհակալ-
 անուն շնորհակալություն յարմար շնորհակալ-
 անուն շնորհակալություն յարմար շնորհակալ-

(Ձ 294/95). Գրական շնորհակալություն, յարմար շնորհակալ-
 անուն շնորհակալություն յարմար շնորհակալ-
 անուն շնորհակալություն յարմար շնորհակալ-
 անուն շնորհակալություն յարմար շնորհակալ-
 անուն շնորհակալություն յարմար շնորհակալ-
 անուն շնորհակալություն յարմար շնորհակալ-
 անուն շնորհակալություն յարմար շնորհակալ-
 անուն շնորհակալություն յարմար շնորհակալ-
 անուն շնորհակալություն յարմար շնորհակալ-
 անուն շնորհակալություն յարմար շնորհակալ-

206) օրձե, հլիձ իհձ յն որոտ խոջո ին,
 ո ճարմձ . հձ խոնչոյն յհաԼ ճոնոս յն որոտ
 նիք հչիճ շարոս Ե՛լուիտ օրձեճ ճոնոս - -

305) օրձե յոճթոտ բոս ճոնոտ խոնչո ին!
 ՅոԼ յճոնիճոտ օրձեճ !

բոբ յոնոս Բ ճոնթոյոճո, ճոնոճո Բ
 յճոնճո ճոն Ե՛լուսն խոնչո ԼոնթոԼ Կոնոնոտ
 Բ ճոնիճո ?

Յիթո, ճոնոթոն ԵոԼ Կոնոն ԼոնթոԼ օր
 Լթոնոն Գոնոնթոյոյն յթոճ յճ ճոնոճ
 ճոնճոնոյոն Բճոնիճո, ճո ?

#

Յօրձոտ, ճոթո ճոնոյոն, օրձեճ օրոս խոնչո
 ճոթ Գի հոնոնիճ, ճոնո ճոնոնոս ոԳ ճո
 հոնո Եոնոճ ճոն Բ հո ճոնոնիճ ?

հոնո Եոնոն ոնթոնոնոս Բճոնոնոս, հոճ
 ճոն ճոնոնոնոնոն ճոնոնոնոն ճոնոնոնոն
 օրձոնոն Բ օրձոնոնոն ճոնոնոնոն - Կոնոն
 ճոթ Լոնոնոնոնոն, ճոնոնոնոնոն, ճոնոնոնոնոն,
 օրձոնոնոնոնոն, ոնոնոնոնոնոն - - -

Բոնոնոն ճոնոնոնոնոն օրձոնոնոնոն Բ
 օրձոնոնոնոն ճոնոնոնոնոն Բճոնոնոնոն
 ճոն Լթոնոն Բ ճոնոնոնոնոնոն ճոնոնոնոն
 Բ հոնոնոնոն "ճոնոնոնոն" ճոնոնոնոն օրձոնոնոն.

Լիցենզիայի վերաբերյալ հարցերի մասին
հարցազրույցի ժամանակ, լիցենզիայի
ընդունման և փոփոխության հարցեր
ընդհանուր առմամբ օգտագործելով
Վճարման, ձեռնարկի և փոփոխության
մասին բացատրությունները և ընդհանուր
կարգիչը, ինչպես նաև ընդհանուր կարգիչի
մասին բացատրությունները և փոփոխության
մասին բացատրությունները -

Բնութագրիչ և փոփոխության մասին
և զեյտոն ? Կարող եմ օգտագործել փոփոխություն :

Հարցում և փոփոխության
իսկ կարող եմ օգտագործել ?

Պատասխան - փոփոխության մասին Վճարման

Պատասխան - կեղծ ընդունման դեպքում փոփոխություն

Պատասխան - փոփոխության մասին փոփոխություն -

~~Վճարման~~

Վճարման և փոփոխության 1994 - Երևանի փոփոխություն -
Վճարման - փոփոխություն / փոփոխություն

დიად 26 მაისის საზეიმო დღის აღნიშვნა პარიზში

მუხლ მოყრილი მადლობას ვწირავ უზენაეს, რომ დღემდის არ მომთხოვა მის მიერ ბოძებული სიცოცხლის დაბრუნება, და მომასწრო საქართველო ერთ მთლიან თავისუფალ სუვერენულ სახელაწიფოთ დღიად 26 მაისის დროშის ქვეშ, რომელმაც ფორმათ მართველობისა დემოკრატიული რსპუბლიკა აირჩია.

წელს პარიზის დიდებულ სასახლის მარშალ ჰოშის საზეიმო დარბაზში დიდი წარმატებით ჩატარდა ახლად განთავისუფლებულ სუვერენულ საქართველოს ეროვნული დღესასწაული მუდამ ჟამს საგონებელ დიადდ 26 მაისის საამაყო თარიღის აღსანიშნავათ, რომელსაც ხელმძღვანებლობდენ დიდი წარჩინებით სრულიად საქართველოს ელჩი საფრანგეთში მისი აღმატებულება ბატონი გონა ჩოგოვაძე, და მისი შშვენიერი სათნო მეუღლე, რომლებიც მრავლად მოსულ სტუმრებს ეგეგებოდენ ხელის ჩამორთმევით და ღიმილით, რომლებსაც მათი მხლებლები დარბაზამდის აცილებდენ.

საუცხოვო მოოქრილ სარკეებიან დარბაზში გაშლილი იყო დიდი გემოვნებით ორ მხარეზე ბუფეტი, მსახურებით, აუარება ქართულ კერძებით, დაშშვენიებული ქართულ სასმელებით, მინერალურ წყლებით, და უღვეველ ქართულ შამპანიურით.

დარბაზში ტყვა არ იყო, სადაც ჩვენდა სასიხარულოთ

მრავლად იყვნენ უცხო სახელმწიფოთა ოფიციალური წარმომადგენლები, უაღრესად კმაყოფილნი, და მოხიბლულნი ქართულ სტუმართ-მასპინძლობით.

სრულ 6 საათზე და 30 წუთზე საზეიმო დღესასწაული გახსნა ჩვენმა ელჩმა, რომელმაც წარმოსთქვა ჯერ ქართულათ და შემდეგ ფრანგულათ უაღრესად შინაარსისიტყვა.

დიდებულათ ჟღერდა ქართველ კომპოზიტორთა საამური მოხიბლელი მუსიკა, რომელსაც სრულყოფილ საუცხო სიმშვენიერით ასრულებდენ "კუატიორ თბილისი"-ს ქართველი მუსიკოსები, რომლებიც სპეციალურათ ჩამოვიდნენ ქალაქ ბლუადან, სადაც ისინი ცხოვრობენ, და დიდი წარმატებით ასრულებდენ ქართულ კონცერტებს მთელ ევროპაში.

ქართულ გუნდი ასრულებდა მშვენიერ ქართულ სიმღერებს, ამერიკელ ლოტბარის ხელმძღვანებით, რემაც ჩემედ გაოცება და სიხარული გამოიწვია.

დიდებული მისასალმებელიმგრძნობიარე სიტყვა წარმოსთვარჩვენმა ოქროპირმა ლევან ფალავამ.

გუმზერდი ამ სანახაობას, სიხარულის წრემლები მახრობდა, და ვიძეორებდი უმერთო შენით ამას რას მოვესწარი, ვართ თავისუფალნი და თანასწორნი თავისუფალ სრულუფლებიან სუგერენულ ერთა შორის.

დიდება და მარადიული ბედნიერება შენ ჩემო დაუვიწყარო და საყარელო ქართველო მხნე ერო.

იძულებით სამშობლოს გამოღმა დარჩენილი ღრმად მოხუცი ეული ქართველი.

დიად 26 მაისის თარიღის აღნიშნა საზეიმო
ვითარებაში ლევილის ქართულ მამულში.

ლევილის ქართულ მამულის მართველმა და მისმა განგებამ, წელს დიდი წარმატებით ჩაატარეს 26 მაისის ისტორიული დღე, რომელზედაც საპატიო სტუმრათ მოწვეული იყო საქართველოს სრულუფლებიანი ელში საფრანგეთში, მისი აღმატებულობა ბატონი გოჩა ჩოგოვაძე მეუღლით, ლევილის ქალაქის თავი ოჯახობით, ამავე ქალაქის საპატიო მოქალაქენი, შატოს ყველა მცხოვრებნი, და პარიზიდან რამოდენიმე პიროვნება.

დაუვიწყარი და ამაღელვებელი იყო, როდესაც ჩენი ელჩი შემობრძანდა მამულის კარბჭეში დიდებული მნქანით ორივე ფრთებზე ქართული დროშებით, ასეთივე ვითარებაში მას ახლდენ სხვა მანქანებით მისი ახლო თანამშრომლები.

მათ პირველყოფლისა მოინახულეს ლევილის ძმათა სასაფლაო, რომელიც გახდა საკურხეველ ტაძრათ ყველა საქართველოდან ჩამოსულ ქართველებისათვის, რადგან იქ განისვენებენ საქართველოს საამაყო შვილები, რომლებმაც აღადგინეს საქართველო ერთ მთლიან სუვერენულ სახელმწიფოთ მის პირველ პრეზიდენტის ნოე ჟორდანიას მეთაურობით, პატივი სცეს მის სახელს, და ყველა ბედ შავ ქართველთა საფლლაგებს, რომლებსაც არ ეღირსათ მშობლიური მიწა განსასვენებლათ.

შატოს დიდ დარბაზში გაწყობილი იყო დიდდი გემოვნებით სუფრა ქართული, ქართული კერძებით. ნადიმს დიდი წარმატებით უხელმძღვანელა ბატონ სერგო მელიავემ, სათვისტომოს ყოფილ თავჯდომარემ.

ჩვენმა ელჩმა წარმოსთქვა ქართულათ და ფრანგულათ

უაღრესად მნიშვნელოვანი სიტყვა, რომელსაც სხვა ღირსეუ-
ბებთან ერთად აღმოაჩნდა დიდებული სმენა და ხმა, რომ-
ლითაც მან დაგვატკბო ქართულ სიმღერებით მომღერლე-
ბთან ერთად. ფრანგი სტუმრები ამ მიღებით დარჩენ
უაღრესად აღფროვანებულნი და მადლიერნი.

სალამოს ელჩი დაბრუნდა პარიზში, საქათველოდან
ჩამოსულ მინისტრების შესახვედრათ, რომლებსაც ქონდათ
პაემანი მათ კოლეგებთან ეკონომიურ საკითხებზე სათათ-
ბიროთ.

გუსურვებთ ჩვენ საამაყო ელჩს ოჯახობით ჯანმრთელობას
და ბრწყინვალე გამარჯვებებს ჩვენი ქვეყნის საკეთილ-
დღეოთ.

დასასრულ ჩვენი დიდი მადლობა შატოს გამგეობას ასეთ
საჭირო საქმიან მოღვაწეობისათვის და 26 მაისის ასეთ
საზეიმო ვითარებაში ჩატარებისათვის.

დამსწრე.

(38)

**Droit de réponse à l'émission d'Otar Iosséliani
sur la Géorgie présentée par Arte le 27 février 1994**

Paris le 1er Mars 1994

Double envoyé à
Monsieur Victor ROCARIES
Monsieur Otar IOSSELIANI

Monsieur Jérôme CLEMENT
Président de ARTE
FAX 44.14.78.72.

Вопросы де
DROIT DE REPONSE

Monsieur le Président,

Nous voulons, avant tout, vous remercier d'avoir donné la possibilité de présenter sur vos antennes cette émission fort intéressante sur la Géorgie par Otar IOSSELIANI le 27 Février dernier .

Mais malheureusement, nous sommes dans l'obligation morale de vous écrire :

Au cours du documentaire "Prélude" sur l'histoire de la Géorgie, nous avons relevé des inexactitudes que nous ne pouvons laisser passer car elles falsifient l'Histoire .

Nous vous demandons donc un droit de réponse rectifiant ces fausses informations sur la République Géorgienne de 1917 à 1921 dont le chef de Gouvernement était Noé JORDANIA .

La première inexactitude concerne ce commentaire erroné : "voici le chef du Gouvernement Noé Jordania, un des leaders de la Social-démocratie venu de Russie . Ce parti était idéologiquement très proche des bolcheviks mais d'une tendance plus modérée".

Faut-il rappeler que c'est en 1903, au Congrès de Londres que le parti Social-démocrate Russe s'est scindé en deux factions rivales : les bolcheviks avec Lénine et les menchéviks avec Plekchanov de la Russie et Jordania de la Géorgie .

Que la scission s'est à ce point aggravée qu'en 1905 les deux groupes tenaient congrès séparément.

Après la révolution Russe, quand Noé Jordania proclama l'indépendance de la Géorgie le 26 Mai 1918 après 117 ans de domination Russe, son parti composé de menchéviks remporta 85% des votes au suffrage universel en 1919, alors qu'à l'inverse en Russie, c'était le bolchévisme qui triomphait par la force .

Voilà ce qu'écrivait Noé Jordania sur le bolchévisme :

"... le bolchévisme se heurte aux intérêts vitaux du peuple... le pouvoir a recours à la violence ,à la terreur, la tyrannie s'établit... Deux camps adverses se forment : d'une part ,une poignée de tyrans investis de droits et de privilèges, de l'autre le peuple privé de tout droit et transformé en esclave docile .

La conception politique et sociale du bolchévisme est en faillite. Le jour de ses funérailles publiques n'est pas loin."

(In "les difficultés Socialistes" traduit et édité en France en 1933.)

Ces propos démentent formellement l'amitié entre les menchevics et les bolcheviks .L'invasion de la Géorgie par les bolcheviks en est une autre preuve fondamentale .

. Autre inexactitude : "la corruption de la garde Nationale" .

Voici ce qu'écrivait V. Woytinski dans son ouvrage "la démocratie Géorgienne " (lib. Alcan/Levy Paris 1921) :

"A l'époque difficile où se formait l'Etat démocratique de la Géorgie, où la jeune République n'avait encore ni armée régulière ni milice organisée ,la Garde Populaire fut la seule force effective que les fondateurs de la République Géorgienne purent opposer aux éléments anarchistes et anti étatistes.

Le danger était d'autant plus grand que les unités du front, composée de soldats Géorgiens, étaient également contaminées par le bolchévisme . C'est alors que les dirigeants de la Géorgie prirent la décision de désarmer les régiments dont on n'était pas sûr, de même que les soldats du front répandus à travers le pays".

Plus tard, quand la République de Géorgie reconstitua une armée par voie deservice obligatoire ,c'est côte à côte avec l'armée que la Garde Populaire a défendu son parcours contre les attaques des bolcheviks, contre les Turcs, les Arméniens et l'Azarbedjan...trois ans de services et de combats presque ininterrompus.

.Le commentaire sur "le Gouvernement Géorgien prenant la fuite après l'invasion Soviétique exige également un rectificatif :

Le 7 Mai 1920 le Gouvernement Soviétique signa avec la Géorgie un traité , où il reconnaissait catégoriquement et sans réserves l'indépendance et la souveraineté de cette dernière .

3 mois après ,le 11 Février 1921, 3 armées Soviétiques envahissaient la Géorgie en l'attaquant de 5 côtés différents . Après 5 sem. de résistance acharnée le 18 Mars 1921 La Russie occupait le territoire .

Ce même jour le Gouvernement National investi de la pleine confiance de l'Assemblée quitta son Pays pour défendre sa cause dans le monde .

La France accueillit officiellement le Gouvernement en exil qui eut son Représentant au Ministère des Affaires Etrangères . Parmi les protestations émanant de différents Pays, le Conseil Municipal de Paris déclarait "vouer au mépris, les hommes du Gouvernement Bolchevik qui, sans déclaration de guerre, porte le meurtre dans la République de Géorgie" (23 Fév. 1921)

Le Gouvernement en exil défendit avec une énergie inlassable les droits de la Géorgie .Aidé par la France il obtint que la délégation Soviétique ne soit pas admise à représenter la Géorgie aux conférences Internationales de Gênes et de Lausanne ;

"Le Gouvernement Français qui avec les autres Gouvernements alliés, a reconnu l'ancien Gouvernement Géorgien comme Gouvernement officiel ne saurait traiter aujourd'hui avec les représentants du pouvoir de fait qui a chassé de Géorgie le Gouvernement régulier" (Raymond Poincaré)

On ne saurait également passer sous silence l'image négative donnée de ce Gouvernement car son action a été féconde pendant ces 3 années : réforme agraire, vote des femmes, interdiction du travail des enfants etc Reconnue par le monde entier. Aristide Briand écrivait, entre autres, : "Les Puissances alliées sont heureuses de témoigner leur sympathie avec laquelle elles ont suivi les efforts du peuple Géorgien vers l'indépendance et de leur admiration que leur inspire l'oeuvre qu'il a déjà accomplie".

Et Jean Martin Rédacteur du "Journal de Genève" écrivait : "M. Jordania est à l'extérieur comme à l'intérieur du Pays, la personnification respectée et aimée de la Géorgie elle même. Dirigée par des hommes de la valeur de Jordania, Ramichvili, Tschekeli, la Géorgie peut aller avec assurance au devant de sa destinée (extraits des lettres de Géorgie adressées au Journal de Genève de Juillet à Septembre 1920)

En vous remerciant d'avance de l'attention que vous saurez prêter à ce dossier et en voulant bien accéder à notre ... demande de droit de réponse, nous vous prions de croire, Monsieur le Président, à notre sincère considération.

pour Nathela Jordania (fille du Président Jordania)

Lévan Pagava (son gendre)

Ses petits-enfants :

Christine Pagava -Boulez

Irène Odichelidzé

Elico Tsitsichvili

Tristan Lourdin (arrière petit-fils) et son épouse

} et leurs époux

Ethery Pagava
Ethery Pagava
(Petite-fille)
de Mrs Jordania

J. Douai
et son époux, Jacques Douai

ნ. ფიროსმანიშვილი

ქართველი მუსიკოსები პარიზში.

1. გიორგი მელიქიშვილი, პირველი ვიოლონი,
2. არჩილ ხარაძე, ალტო
3. გიორგი ხინთიბაძე, მეორე ვიოლონი
4. რევაზ მახაბელი, ვიოლონჩელი.

მათ საქართველო დასტოვეს 1993 წელს და ბლოას ქალაქის თავის მოწვევით დაბინავდნ ამავე ქალაქში, სადაც ისინი მოღვაწეობენ, მოგზაურობენ ევროპაში და დიდი წარმატებით აძლევენ კონცერტებს. რომლებზედაც აქაური კრიტიკოსები ერთხმით სწერენ და აღიარებენ :

"ამ დიდი დონის მუსიკოსებმა ინტერნაციონალურ მასშტაბით, რადიალურ სხივმოსილობით გააცისკროვნეს მოცარტი და სხვა დიდი კომპოზიტორების სახელები.

ეს დიდებული კუატორი მოწვეულ იქნა ქალბატონ ეთერ ფაღაფას და მის მეუღლის მომღერალ ფაკ დუეს მიერ მათ პარიზის თეატრში ამა წლის 19 მარტს, სადაც კუატორმა ბრწყინვალე ვირტუოზობით ჩაატარა კონცერტი.

ნანატრი საღამო მოკლე სიტყვით გახსნა ბ-ნ ფაკ დუემ, მიესალმა მუსიკოსებს და დამსწრეთ გააცნო საქართველოს ისტორია და კულტურა, მის შემდეგ საქართველოს ელჩმა საფრანგეთში ბ-ნ გოჩა ჩოგოვაძემ მადლობა გამოუცხადა დამსწრეთ და უსურვა მუსიკოსებს წარმატება და გამარჯვებები მშობლიურ სამშობლოს კულტურის განსაღიდებლათ.

პირველ ნაწილში მუსიკოსებმა დიდი გემოვნებით და დინამიზმით შეასრულეს, კუატორი შესტაკოვინის და ცინცაძის. ჩვენდა სასიხარულოთ ბისით გაამეორებეს ცინცაძის ფოლკროლული მუსიკა, რომელსაც დიდი მოწონება ხვდა წილად.

კონცერტის მეორე ნაწილში შესრულებულ იქნა ბრამსის და სკერზოს მუსიკა, ფრანგ პიანისტის სტეფან პოლელოს თანდაპყვრელობით. კანტეტმა საუცხოოთ შესარულა პარტიები და ბისით იქნა გამეორებული.

მშვენიერ ბუფეტს სიხარულით ემსახურებოდა ქ-ნ ეთერის გვერდით საქართველოში საფრანგეთის ახლად დანიშნული ელჩის მეუღლე.

ბუფეტში ჩვენ მოვისმინეთ კრიტიკოსები, რომლებიც ამბობდენ: "დიდი არიან ამ დარგში ინტერნაციონალურ მატებათ ქართველი მუსიკოსები". ამ ამბით გაოგნებული ჩვენ უღრმეს მადლობას ვუცხადებთ ქ-ნ ეთერს უბადლო კლასიკურ ბალეტის ვარსკვლავს, რომელმაც თავის დროზე ასახელა საქართველო და მის მეუღლეს ცნობილ მომღერალ შაკ დუეს ქართულ კულტურის უცხოელთა გასაცნობათ. და განსამტკიცებლათ.

მოწიწებით მადლობას ვუძღვნი უზენაეს, რომ მაღირსა და მომასწრო რაც მინდოდა.

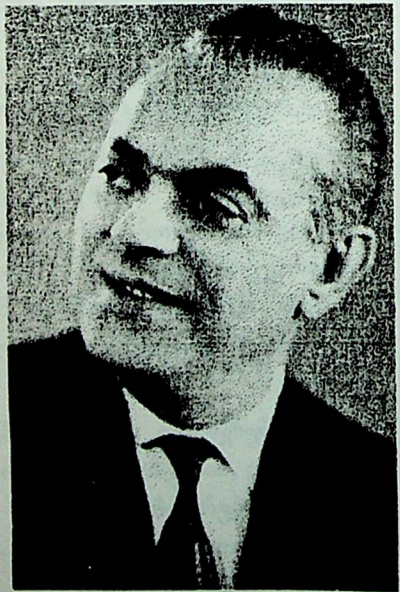
ეული მოხუცი ლტოლვილი.

☮

ქართველ მოცეკვავეთა
ჭგუფის დამაარსებელი

ქალ. ნინო რამიშვილი

† ილიკო სუხიშვილი

ხელოვნების სამყაროში

ამა წლის 3 მაისიდან 15 მაისამდე პარიზის ცნობილ კონგრესის სასახლის თეატრში უდიდეს წარმატებით ჩატარდა ქართული ბალეტის წარმოდგენები, რასაც ჩვენდა სასიხარულოთ ერთხმად უაღრესად აღფრთოვანებული ხოტბა ხვდა წილად, როორც აქაურ ძუნწ კრიტიქოსებიდან ისე მაყურებლებიდან.

ქართულ სახალხო ცეკვების გაუგონარ სილამაზემ, ეშმა და მდიდრულ მორთულობით, გემოვნებით შეკერილ კოსტუმების ფერებშია მოხიბლა და დაატყვევა დამსწრენი.

აქ არ არიან ბალეტის ვარსკვლავები, აქ ყველა ვარსკვლავია, რომლებიც საოცნებო სანსაციურ ნეტარებით ხიბლის ულამაზეს შუქს ჰფენენ სასახლის უზარმაზარ თეატრის სცენას, რაც იწვევს არ ნახულ ხანგრძლივ ოვაციებს და ბისის შეძახილებს.

ნამდვილი საკვირვლეებაა პატარა ოთხი ბავშვის (ცხრა წლის არიან) საარაკო ტენიკა და როკვა.

ამ დიდებულ ბალეტს ხელმძღვანებლობენ მისი დმაარსებული ცეკვის დედოფალი ქ-ნი ნინო რამიშვილის ასული, და ბ-ნები თენგიზ სუხიშვილი, და თამაზ გოგოტიშვილი, რომლებსაც ვუსურვებთ ზეადვსლებს და მუდმივ გამარჯვებებს.

ამ საარაკო სანახაობის მნახველს მჯერა, რომ "ჯერ იყო ცეკვა შემდეგ სიტყვა", როგორც სწერდა საქვეყნოთ ცნობილი ფრანგი პოეტი ჟან კოკტო.

ლევან ფალავა.

დიდათ პატიცემულნო მპითხველნო !

ვღებულობ რა მხედველობაში ჩემ ასაკს შეიძლება ვე-
ღარ მოვესწრო დიად 26 მაისის ხილვას, და ამიტომ ჩვე-
ნი ქვეყნის დამოუკიდებლობის საზეიმო თარიღს, და შავი
თებერვლის მწუხრის დღეს ჟურნალ "ჩვენი დროშის"
ერთ ნომერში ვათავსებთ.

უაღრესად მოხარული ვართ, რომ ჩვენი ჟურნალი შორე-
თიდან თქვენამდის აღწევს, მას ეცნობით კითხულობთ, და
დადებითათ აფასებთ, რასაც მოწმობენ თქვენ მიერ მრავ-
ლათ გამოგზავნილი წერილები ჩვენ მიმართ.

თქვენ გვთხოვთ: რაც შეიძლება ვრცლათ გწეროთ და-
მოუკიდებლობის ხანაზედ, როგორ მოხდა მისი გამოცხა-
დება?

თებერვალში ჩვენი ქვეყის დაპყრობა, და მის სუვერენო-
ბის გაუქმება.

ჩვენ სიაშუენებით შეგვეცდებით შესაძლებლობის ფარგლე-
ბში თქვენი თხოვნა მაქსიმალურათ დაგაკმაყოფილოთ ამ
ჩვენ პატარა სუსტ ჟურნალში უაღრეს ობიექტიურ სწორ
ცნობების გადმოცემით.

დასასრულს გთხოვთ მიიღოთ ჩვენი უმორჩილესი მადლო-
ბა მორალურ გამხნეების და მოგონებისთვის.

საკუთესო სურვილებით ლ. ფაღავა.

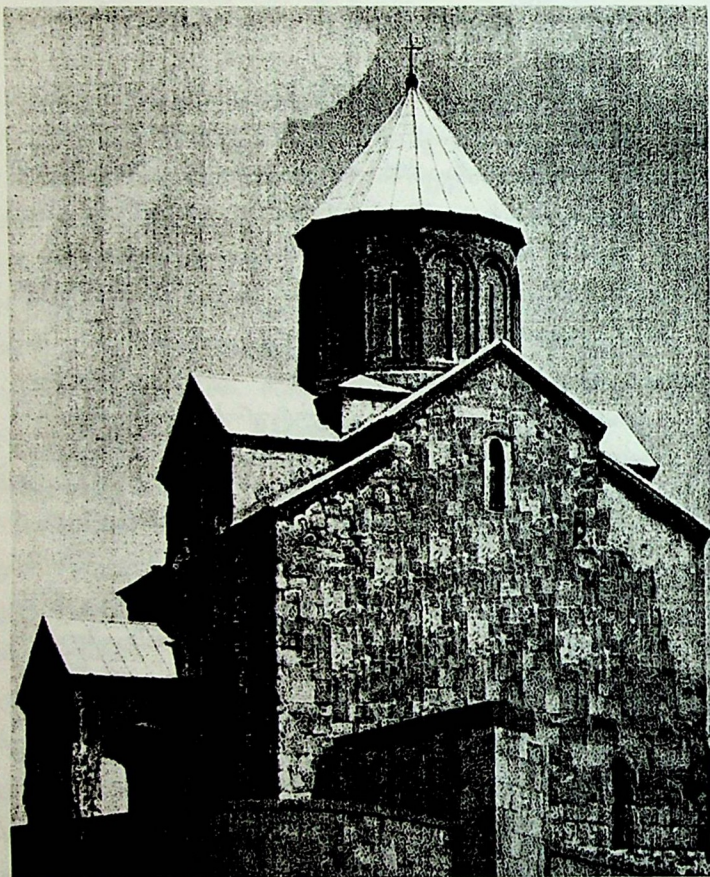
ცნობა

ამა წლის 16 თებერვალს ქალბატონი ეთერ ფაღავა ინახულა მოსალაპარეკლებათ საქართველოს სრულფლებან ელჩმა საფრანგეთში ბატონ გონა ჩოგოვაძემ ქართულ ხელოვნების გასაცნობათ მისი თიატრის საშუალებით ფრანგ მაყურებლებისათვის.

გუსურვებით ამ უაღრესათ საჭირო საქმის წამოწყებას სრულ გამარჯვებით დამთავრებას.

ჩვენებრით დაგვიდით პატივცემულ ელჩის საყურადღებოთ, რომ საქართველოს კულტურის სამინისტრომ ხელში აიღოს სორბონის უნივერსტეტში არსებული ქართული კათედრის ხელმძღვანელობა საქართველოდან შეაფერის პროფესორების მოწვევით, რათა ჩაატარონ მეცნიერული ლექციები და მიიზიდონ სტუდენტობა "აგრეთვე ამავე სამინისტრომ უნდა აღადგინოს, პერიოდულ ჟურნალ "ბედი ქარლის" გამომცემლობა, ომელიც ოთხ ენაზედ იბეჭდებოდა (ქართულ, ფრანგულ, ინგლისურ, გერმანულ ენებზე), რომელსაც ჩვენი მრავალ საუკუნებრივი კულტურა მიქონდა მსოფლიო კულტურის საღაროში.

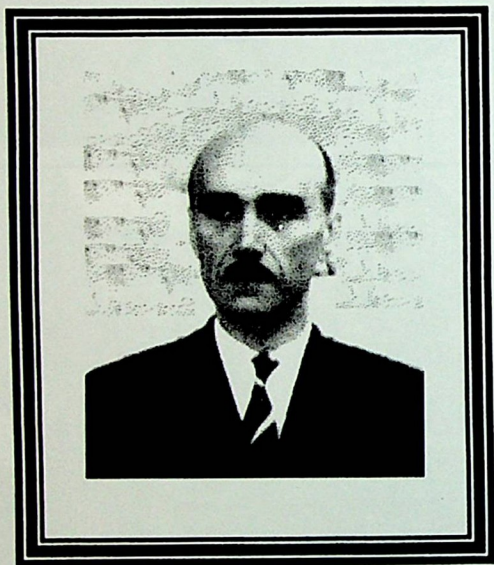
ჩვენ უმორჩილესათ ვთხოვდით, როგორც საქართველოში ისე უცხოეთში მყოფ ახალგაზრობას მხურვალე მონაწილეობა მიიღონ ამ დიად ეროვნულ საქმიანობაში.

სამკვლევართ

განცხადებები

გიქტორ სომერიკი
1910 - 1994

აღდგომის ახალკვირამ ჩამოგვიტანა ამბავი საზარიანი, უღმობელ სიკვდილმა მოგვტაცა ჩვენი ვიქტორი. ვიქტორის დაკარგვამ ქართულ საქმეს უცხოეთში ერთი დედა-ბოძი, და სწორუბოვარი დამცველი გუშავი გამოაცალა, რომლის ცხედარს უზომოთ დამწუხრებულნი დავსტირით ჩვენ ყველანი დღეს.

მამულისათვის თავდადებულ, მისი ეროვნულ დამოუკიდებლობისათვის მსხვერპლად გმირულათ დაცამულ მებრძოლ განაწამებ მამამისის ნოე ხომერიკის თანავარსკვლავედში მის ერთად-ერთ შვილის ვიქტორის სახელობის სანთელიც აენტო, რადგან დღეს უზომით დამწუხრებული ქართული ემიგრაცია, ლეგილის ძმათა სასაფლაოს აბარებს მის საამაყო შვილს ჭეშმარიტათ დიდ მამულიშვილს, რომელმაც უცხოეთში თბლობაში გაზდილმა მრავალწამებული მისი სიცოცხლე საქართველოს ეროვნულ დამოუკიდებლობის წმინდათა წმინდა იდეალებს შეაღია.

ქარიშხალივით ბობოქარმა თავისი სულიერი და ფიზიკური ძალები, მამულის ჭეშმარიტ რაინდმა მთელი თავისი ენერგია მშობლიურ მხარის ეროვნულ დამოუკიდებლობის დაცვას შესწირა, და ამიტომ ქართული ემიგრაცია თვალცრემლიანი საქართველოს სასახელი შვილს მიაცილებს მის უწმინდეს საგანემდე.

აწ განსვენებული ვიქტორი უანგაროთ ემსახურა უცხოეთში ქართველი ხალხის ინტერესებს, დიდების შერეგანდეთით შემოსა თავისუფლებისათვის მებრძოლი მისი ერი, და ამით ის გახდა ჭეშმარიტ მამულიშვილ რაინდთა სიცხადე და მემკვიდრე.

ვდგევარ შენ კუბოსთან გულ მოკლული შავით მოსილი, თვალ ცრემლიანი გემშვიდობები და გვეუგები მალე ნახვამდის ჩემო კარგო და საყვარელო მეგობარო ვიქთორ.

დიდება, კურთხევა და საუკუნო ხსენება შენ ძვირფას სახელს.

ლევან ფალავა.

ნეკროლოგი უკვე სტამბაში იყო მიცემული დასაბეჭდათ, როდესაც შეგვატყობინეს, რომ თანახმათ ჩვენი მთავრობის თხოვნისა ვიქტორის ცხედარი დაკრძალულ იქნება საქართველოში, ეროვნულ სამგლოვიარო დღის ვითარებაში.

ვიქტორი მის უკანასკნელ გულის ფანცქალამდე ემსახურა ქართულ საქმეს უცხოეთშიდ. ჩვენ დიდ მადლობას უცხადებთ, როგორც ჩვენ მთავრობას ისე მთლიანათ ქართველ ერს, რომლებმაც ვიქტორს შეუსრულეს მისი უკანასკნელი სანუკვარი ოცნება დაკრძალულ იქნეს მის შობილიურ დედა საქართველოში.

აწ განსვენებულმა ვიქტორმა თავის უანგარო პატრიოტიზმით ეს უდიდესი პატივი უსათურთ დაიმსახურა.

ლ.ფ

"ჩვენი დროშის" რედაქცია
მწუხარებით გაუწყებთ შემდეგ
პირთა გარდაცვალებას :

1. აპოლონ ანთაძე 100 წლის ასაკში.
2. ექიმი თამარ აბდუშელიშვილისა დაიღუპა
ტრადიკულათ.
3. ელენა გელაშვილის ასული.
4. ვახტანგ საყვარელიძე გარდაიცვალა ნიუორკში.
5. ალექსანდრე ქარცაგა.

"ჩვენი დროშის" რედაქცია გულწრფელ
სამძიძარს
უცხადებს მათ ჭირისუფლებს.

ღაღ

ცნობა

ეს დიდებული ასოები საჩუქრათ მივიღეთ საქართველოდან, რისთვისაც ჩვენ დიდ მადლობას უცხადებთ მათ.

საქართველოდან გვწერენ, რაც შეიძლება მეტი გწერთ "ჩვენ დროშაში" საქართველოს დამოუკიდებლობის ხანაზე და მის დაპყრობაზე.

ჩვენ შევეცდებით ჩვენ სუსტ ჟურნალში მათი თხოვნა ობიექტურათ ნაწილობრივ დავაკმაყოფილოთ.

უაღრესად კმაყოფილი ვართ, რომ "ჩვენი დროშა" თქვენამდის აღწევს, თქვენ მას კითხულობთ და მოგწონთ.

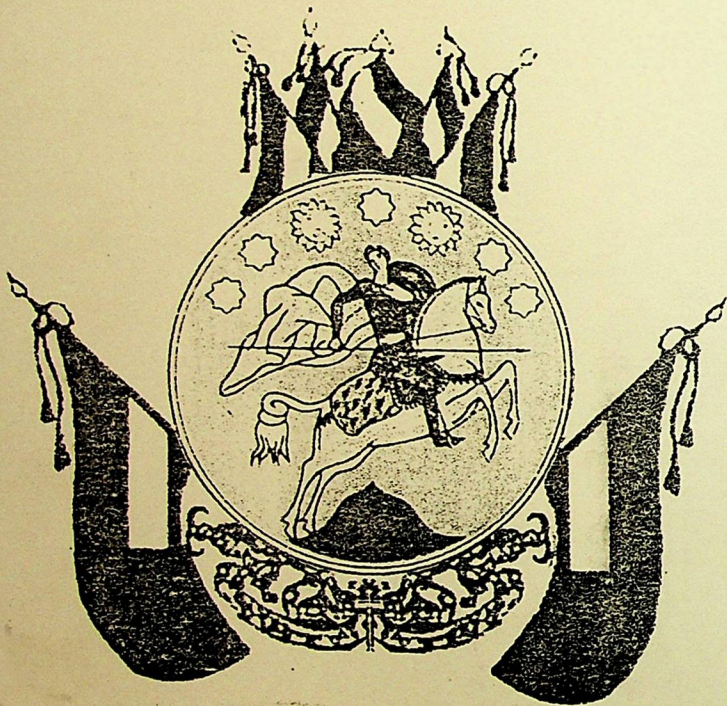

"ჩვენი დროშის" რედაქცია ეღრმეს მადლობას უცხადებს ყველა იმ პირებს, ვისი კეთილშობილობით და მეოხებით ჟურნალი განაგრძობს არსებობას. წერილები და ფულადი დახმარება, უნდა გადმოგიზავნოს შემდეგი მისამართით :

Lévan Pagava - 3, rue Adolphe Chérioux - 92130 Issy les Moulineaux
☎ (1) 46.42.48.23

შემომწირველთა სია :

1. გ. კვარცხავა.....	1000 ფრ.
2. ნა. ჟორდანიანი.....	500-
3. გ. ლომაძე.....	300-
4. მ. ჟენე.....	200-
5. მ. გეგეჭკორი.....	200-
6. ი. გუნია.....	400-
7. თ. ანთაძე.....	400-
8. ტ. გოლდმანი.....	500- (100\$)
9. გ. გაბელიანი.....	250- (50\$)
10. კ. გვარჯალაძე.....	125- (25\$)
11. გ. მორალიშვილი.....	125- (25\$)
12. საქართველოდან.....	50- (10\$)
	4050 ფრ.

Rédacteur : Lévan Pagava
3, rue Adolphe Chérioux
92130 Issy les Moulineaux
France

Hors commerce
N°128

Gérant : Pr Intskirveli